

Číslo projektu: 112302

Název projektu: Mapování a ověření dřívě nalezených starých odrůd ovocných dřevin na Jílovsku

Realizátor: Okrašlovací spolek v Jílovém u Prahy

Garant: Martin Lípa

Anotace: Projekt se soustředil pouze na mapování dvou druhů ovocných dřevin a pokračoval v linii předchozích mapovacích projektů. V dané oblasti je jedinečný a nemáme zprávy o nějaké další podobné aktivitě jiného subjektu. Celkem byly připraveno k zanesení do databáze 2 hrušně a 9 jabloní z mapovacího okrsku.

Číslo projektu: 112304

Název projektu: Mapování krajových ovocných odrůd na Plzeňsku 2023

Realizátor: ZO ČSOP Radnice

Garant: Martin Lípa

Anotace: Projekt se zabýval mapováním starých ovocných stromů v okolí Plzně (mapovací okrsek BB) kde mapování probíhá od roku 2016. Práce proběhly dle závazné metodiky ČSOP. Poloha mapovaných stromů byla zaměřena GPS přístrojem. Sebrané vzorky byly dokumentovány fotograficky a testace proběhla na určovacích seminářích, organizovaných v rámci činnosti odborného programu. Celkem byly předány k zařazení do mapové databáze 4 hrušně a 8 jabloní. Výsledky projektu a mapovací aktivity byly prezentovány na slavnosti jablek v Nebílovech.

Číslo projektu: 112305

Název projektu: Mapování aktuálního výskytu halofytních druhů na Kladensku

Realizátor: ZO ČSOP Silvatica

Garant: Petr Karlík

Anotace: Cílem projektu bylo provést mapování historických i recentních lokalit (sub)halofytních druhů na Kladensku a Slánsku. V dávnější minulosti se zde takových druhů vyskytovala řada. Většina lokalit však byla zdevastována již na přelomu 19. a 20. století a potom v druhé polovině 20. století při úpravách toků a okolí návesních rybníčků. Současný stav této v podmínkách ČR velmi vzácné a ohrožené květeny nebyl v regionu prakticky vůbec znám. Výsledkem projektu je zjištění některých významných nálezů rostlin. Nejvzácnější halofyty se bohužel ověřit nepodařilo. Některé potenciálně zajímavé lokality nebyly prozkoumány, protože se jednalo o uzavřené pastviny (zejména koní). Ty skýtají jistý potenciál (pastva koní je pro halofytní lokality vhodným managementem). Celkem bylo provedeno 729 záznamů do databáze NDOP.

Číslo projektu: 112306

Název projektu: Mapování starých odrůd ovocných stromů na Radnicku 2023

Realizátor: ZO ČSOP Radnice

Garant: Martin Lípa

Anotace: Projekt se zabýval mapováním starých ovocných stromů v okolí Radnice, kde mapování probíhá od roku 2011. Práce proběhly dle závazné metodiky ČSOP. Poloha mapovaných stromů byla zaměřena GPS přístrojem. Sebrané vzorky byly dokumentovány fotograficky a testace proběhla na určovacích seminářích, organizovaných v rámci činnosti odborného programu. Celkem bylo předáno k zařazení do mapové databáze 10 třešní, jednu odrůdu se nepodařilo určit. Výsledky projektu a mapovací aktivity byly prezentovány na výstavě v Čimelicích, na které byly rovněž vystaveny a zpřístupněny veřejnosti vzorky ovoce.

Číslo projektu: 112307

Název projektu: Mapování starých odrůd ovocných dřevin na Kutnohorsku

Realizátor: Denemark

Garant: Martin Lípa

Anotace: Projekt navazuje na mapování prováděné od roku 2015. V tomto roce se soustředil na mapování hrušní, jabloní a třešní. Byly dosaženy zajímavé výsledky v tradiční ovocnářské oblasti Kutnohorska. Celkem bylo připraveno k zanesení do databáze 6 hrušní, 3 jabloně a 2 třešně z dosti rozsáhlé oblasti. Realizátor propojuje mapovací aktivity se založením genofondové plochy, kam jsou cenné nálezy postupně přenášeny. Dlouhodobá práce získává cenné podklady pro návrat velkých ovocných stromů do zdejší zemědělské krajiny.

Číslo projektu: 112310

Název projektu: Průzkum rostlin, mechorostů a lišejníků v zámeckém parku Osečany

Realizátor: Bělozářka, z.s.

Garant: Petr Karlík

Anotace: Cílem projektu bylo provést floristický průzkum cévnatých rostlin, mechorostů a lišejníků na území zanedbaného zámeckého parku Osečany (8 ha), kde se po desetiletích samovolné sukcese plánuje obnova jeho původní podoby. Jedná se o velmi památné místo dějin botaniky v Čechách, které však bylo dlouhou dobu zcela mimo odbornou pozornost. Výsledkem je, že zatímco flóra cévnatých rostlin a mechorostů je sice relativně pestrá, ale neobsahuje prakticky žádné floristicky a ochranářsky významné druhy, tak lichenoflóra je velmi významná, a to zejména kvůli příznivému substrátu (staré stromy) a vlhkému mikroklimatu. Získaná data poslouží primárně k plánování budoucího managementu v zámeckém parku s ohledem na podporu biodiverzity a podporu populací nejvzácnějších druhů. Hlavní důraz by přitom tedy měl být kladen na vzácné epifytické lišejníky.

Číslo projektu: 112311

Název projektu: Mapování extra vzácných vysokohorských lišejníků pod Krakonošem

Realizátor: Bělozářka, z.s.

Garant: Petr Karlík

Anotace: Cílem projektu bylo provést pilotní floristický průzkum lišejníků jednoho z lichenologicky nejvýznamnějších míst v Krkonoších, oblasti kolem Krakonoše. Průzkum byl zaměřen primárně na objevy nových lokalit kriticky ohrožených vysokohorských druhů. Průzkum byl proveden velmi kvalitně a zhotoven špičkovými lichenology. Nálezy byly v pořádku zadány do databáze NDOP. Pozoruhodné a velmi výjimečné je zastoupení ohrožených druhů dle červeného seznamu (Malíček 2023), které zahrnuje 40 druhů (tj. 31 %). Byli zjištěny dokonce dva druhy nové pro území ČR.

Číslo projektu: 112312

Název projektu: Mapování ZCHD/EVD na lučních lokalitách a jejich úřední ochrana

Realizátor: Okrašlovací spolek čelákovický, z. s.

Garant: Petr Karlík

Anotace: Od r. 2017 v území nositel projektu provádí podrobný biologický průzkum zaměřený na floru a vegetaci luk a mokřadů. Celkem bylo v sezóně 2023 učiněno opravdu veliké množství hodnotných nálezů, v nichž většina byla zapsána do NDOP.

Číslo projektu: 122301

Název projektu: NETTING a DETEKTOROVÁNÍ na Liberecku 2023

Realizátor: ZO ČSOP Chiroptero

Garant: Václav Somol

Anotace: Cílem projektu byl odchyt netopýřů do nárazových sítí v nových lokalitách (Hradní rybník – Sloup, Liščí jeskyně – Sloupské skály a Věneček) a na lokalitách jeskyně Sklepy pod Troskami a jeskyně Na Svinčici, kde se jednalo o opakování po více než 5 letech. Dále bylo cílem zahájení detektorování ultrazvukových signálů netopýřů ve skalním městě Maloskalská drábovna a fotografování netopýřů v letu. V rámci projektu bylo v roce 2023 zrealizováno 7 nettingů na 7 lokalitách, bylo chyceno celkem 228 netopýřů 15 druhů. Pro detektorování hlasů netopýřů v Maloskalské drábovně bylo vymezeno celkem 10 transektů, na pěti detektorování proběhlo v roce 2023, zbytek je plánován na příští rok. Nálezy byly zapsány do NDOP.

Číslo projektu: 122302

Název projektu: Monitoring hnízdišť čápů černých a volavek popelavých v okrese Tábor a dalších vybraných lokalitách v roce 2023

Realizátor: ZO ČSOP Sezimovo Ústí

Garant: Stanislav Chvapil

Anotace: Projekt si vytýčil následující hlavní úkoly: monitoring známých hnízd, kroužkování mláďat, typování hnízd v potenciálně obsazených lokalitách, hledání nových hnízd u lokalit, kde původní hnízda byla opuštěna. *Ciconia nigra*: Sledováno bylo 17 lokalit, z toho v okresech Benešov 1, České Budějovice 1, Pelhřimov 1, Písek 1, Tábor 13. Na lokalitách: Sudoměřice u Bechyně (TA), Radětice (TA), Borotín (TA) a nově Malšice (TA) bylo prokázáno úspěšné hnízdění, ze kterých byla vyvedena mláďata. Mladí ptáci byli okroužkováni. Na lokalitě Pravonín není osud hnízdění podrobně znám, neboť v červnu bylo hnízdo nalezeno spadlé. Na lokalitách: Drhovice, Sepekov, Dobřejice, Hrobská Zahrádka, Dráchov, Blatnice, Dráchov, Nová Ves u Dírné, Hlasivo, Opařany nebyla hnízda aktivně obsazena, ve většině případů hnízda dokonce míru poškození. Hnízda v Poříně, Borku, Dlouhé Lhotě, Ostrém, Mokrá, Nemyšli, Blatnici /stará/, Čenkov u Malšic lze považovat za definitivně zaniklá. Oblasti: Božetice – Nadějkov – Jistebnice, Turovecký les (Borek), Dobronice u Chýnova zůstávají oblastmi, kde se bude pokračovat pátrání po hnízdech černých čápů. S ohledem na četná pozorování dospělých černých čápů v lomu u Slap, dokonce na západním okraji Tábora bude věnována pozornost i této oblasti.

Ardea cinerea: Hnízdění bylo sledováno na ostrově Markéta na rybníku Hejtman u Plané nad Lužnicí. Za pomoci snímkování dronem se odhaduje, že na lokalitě bylo cca 175 hnízd volavek popelavých. Kroužkování se v roce 2023 neprovádělo.

Číslo projektu: 122304

Název projektu: Mapování lesních druhů sov v Přírodním parku Moravice

Realizátor: Slezská ornitologická společnost, pobočka České společnosti ornitologické v Ostravě

Garant: Libor Opluštil

Anotace: Závěrečná zpráva obsahuje podrobný popis realizace projektu monitoringu sov v západní části Přírodního parku Moravice. Monitoring probíhal od poloviny února do poloviny dubna 2023. Byla využita metoda akustického monitoringu (na 24 bodech), nahrávány byly 2+2 noci. Během projektu byl v zájmovém území prokázán výskyt 4 druhů sov (výr velký, puštík obecný, kulíšek nejmenší a kalous ušatý). Puštík obecný byl zaznamenán na všech 24 stanovištích, výr velký na 14 stanovištích, kulíšek nejmenší na 2 stanovištích a kalous ušatý také na 2 stanovištích. Kromě zmíněných druhů sov byl na nahrávkách prokázán výskyt 6 druhů šplhavců (strakapoud velký, strakapoud prostřední, strakapoud malý, žluna zelená, žluna šedá, datel černý) a také dalších ochránářsky významných druhů (např. holuba doupňáka, krkavce velkého, sluky lesní a jestřába lesního). Výsledky byly zapsány do NDOP. Zpráva je doplněna mapovými podklady a tabulkami s detailnějšími výsledky.

Číslo projektu: 122306

Název projektu: Mapování výskytu a ochrana hnízdišť motáka lužního na Podblanicku

Realizátor: Okresní sdružení ČSOP Benešov

Garant: Libor Opluštil

Anotace: Projekt navazuje na aktivity, které probíhají na území Podblanicka pravidelně od roku 2017. Závěrečná zpráva obsahuje popis realizace projektu, který probíhal v roce 2023 na území Benešovska, Voticka a Vlašimska na ploše o velikosti cca 900 km². Bylo zde dohledáno celkem 12 hnízd motáků lužních a u 9 z nich byla provedena ochrana hnízda pachovým ohradníkem nebo oplocením. Z 8 hnízd bylo vyvedeno 34 mláďat, což je oproti jiným hnízdním sezónám nadstandardní počet. Predace nebo zemědělské práce byly příčinou neúspěšného hnízdění u 4 párů. Výsledky byly zapsány do NDOP.

Číslo projektu: 122307

Název projektu: Mapování výskytu letounů podél toku řeky Sázavy v úseku Krhanice – Zbořený Kostelec

Realizátor: Okresní sdružení ČSOP Benešov

Garant: Daniel Horáček

Anotace: Projekt se zabývá průzkumem chiropterofauny ve Středočeském kraji podél toku řeky Sázavy v úseku Krhanice – Zbořený Kostelec. Jedná se o pestré mozaiku lesů, polí, luk, intravilánu a vodního toku. Ve sledovaném území se nachází PR Čížov a PP a EVL Týnecká rotunda. V rámci realizace tohoto projektu byly realizovány 4 odchyty na čtyřech vybraných stanovištích. Veškerá data jsou pak doplněna pomocí detektorování o další zajímavé skutečnosti. Při průzkumu se nepodařilo najít žádný letní úkryt, což ale s ohledem na náročnost takového snažení není neobvyklé. O přítomnosti těchto kolonií svědčí juvenilní jedinci chycení do sítí. Celkem byl průzkumem na této lokalitě prokázán výskyt 12 druhů netopýrů: netopýra černého (*Barbastella barbastellus*), netopýra velkouchého (*Myotis bechsteinii*), netopýra vodního (*Myotis daubentonii*), n. velkého (*Myotis myotis*), n. řasnatého (*Myotis nattereri*), n. rezavého (*Nyctalus noctula*), n. hvízdavého (*Pipistrellus pipistrellus*), n. nejmenšího (*Pipistrellus pygmaeus*), n. parkového (*Pipistrellus nathusii*), n. ušatého (*Plecotus auritus*), n. večerního (*Eptesicus serotinus*) a vrápence malého (*Rhinolophus hipposideros*). Detektoringem byl dále zjištěn výskyt kryptických dvojic n. ušatý/n. dlouhouchý (*P. auritus/P. austriacus*) a n. vousatý/n. Brandtův (*M. mystacinus/M. brandtii*). Druh vrápence malého (*Rhinolophus hipposideros*) je novým druhem pro mapovací kvadrát č. 6153.

Číslo projektu: 122308

Název projektu: Mapování denních motýlů mokřadních luk východních Beskyd

Realizátor: ZO ČSOP Orchidea Valašsko

Garant: Libor Dvořák

Anotace: Závěrečná zpráva obsahuje 45 stran ve formátu pdf a zahrnuje šest mapek a 18 snímků. Zpráva byla rozdělena na dvě části: 1) „Podrobné výsledky mapování stěžejního druhu projektu hnědáka rozrazilového (*Melitaea diamina*)“ – během průzkumu v pěti dnech bylo nalezeno 26 kolonií tohoto druhu, ve zprávě se nachází podrobný popis všech lokalit. 2) „Systematický přehled ostatních druhů motýlů s denní aktivitou“, kde je krátce komentováno dalších 51 druhů motýlů.

Číslo projektu: 122309

Název projektu: Mapování výskytu sov v CHKO Blanský les

Realizátor: ZO ČSOP Šípek

Garant: Libor Opluštil

Anotace: Závěrečná zpráva obsahuje stručný popis realizace projektu monitoringu sov v západní části CHKO Blanský les. Během jarního monitoringu byly zaznamenány 4 druhy sov. Celkem bylo potvrzeno 16 obsazených teritorií, a to v následující struktuře: 7x puštitk obecný, 4x kalous ušatý, 3x kulíšek nejmenší, 2x sýc rousný. Zpráva je doplněna mapovými podklady a výpisem z NDOP.

Číslo projektu 122310

Název projektu: Mapování netopýrů v západních Čechách

Realizátor: ZO ČSOP Kladská

Garant: Daniel Horáček

Anotace: Projekt zahrnuje kombinaci nejčastějších metod mapování chiropterofauny. Je vnitřně členěn do třech okruhů: 1/ Faunistický průzkum letounů na území Karlovarského a severní části Plzeňského kraje, prováděný především pomocí ultrazvukového detektoru s cílem doplnit poznání o druzích, které nezimují v podzemních prostorách a o kterých v regionu existuje minimum záznamů. V letošním roce tyto průzkumy byly zaměřeny na další části Doupovských hor a nově na oblast střední části Krušných hor, odkud doposud zcela chyběly záznamy o výskytu netopýrů z letního období. 2/ Další část aktivit je Netting a kroužkování netopýrů u vybraných důlních děl. V roce 2023 byly uskutečněny odchvy v Krušných horách (tj. lokality Mauritius, Wildbahner a Johannes) a ve Slavkovském les (důl Jeroným a Lazurový vrch). Zde odchytili realizátoři projektu 350 netopýrů, z nichž okroužkovali 32 netopýrů, 29 odchycených netopýrů již kroužky mělo (retrapy). Výjimečným nálezem je odchycený samec vrápence velkého (*Rhinolophus ferrumequinum*) u vletu do dolu Mauritius v Krušných horách (2. 9. 2023). 3/ Mapování a sledování letních kolonií netopýrů, zde konkrétně jedné velké mateřské kolonii netopýra velkého (*Myotis myotis*) ve starých pivovarských sklepích v klášteře v Kladrubech u Stříbra, kde byl v letošním roce zaznamenán nejvyšší zjištěný počet jedinců (1 222).

Číslo projektu: 122312

Název projektu: Mapování a ochrana lesních druhů ptáků na Náměšťsku

Realizátor: ZO ČSOP Náměšťské rybníky

Garant: Kryštof Horák

Anotace: Projekt byl realizován v průběhu hnízdní sezóny 2023 v oblasti mapovacího kvadrátu 6762 a jeho širšího okolí. Cílem projektu bylo sledování výskytu a hnízdění vybraných 6 druhů lesních ptáků (čáp černý, orel mořský, včelojed lesní, hrdlička divoká, ostříž lesní, linduška lesní). Výskyt druhů byl zjišťován za pomoci klasického monitoringu pochůzkou, a navíc také monitoringem za pomoci digitálních zvukových záznamníků. Výsledky aktuálního průzkumu jsou ve zprávě diskutovány v širším kontextu a porovnány s historickými údaji z dřívějších průzkumů v dané oblasti, konkrétně byly zjištěny tyto skutečnosti: Čáp černý byl zjištěn v jádrové oblasti pouze jednou, na okraji sledovaného území zahnízdil 1 pár. Orel mořský se v oblasti vyskytuje pravidelně od roku 2008, v roce 2023 ovšem ani jeden ze dvou sledovaných párů nezahnízdil. Hnízdění včelojeda lesního a ostříže lesního bylo zjištěno na jediné lokalitě. Hrdlička divoká oproti minulosti zaznamenala mírný nárůst nebo stejnou početnost a bylo zjištěno 13 jedinců na 10 lokalitách. Linduška lesní je při srovnání s dřívějšími údaji stále relativně běžným druhem hnízdicích ve sledované oblasti.

Číslo projektu: 122315

Název projektu: Mapování saranče vrzavé (*Psophus stridulus*) v českokrumlovském pohraničí

Realizátor: DRN – sdružení pro ochranu a výzkum přírody

Garant: Filip Trnka

Anotace: Práce se věnovala mapování saranče vrzavé v českokrumlovském pohraničí. Ve sledovaném území nebylo doposud provedeno podrobné mapování tohoto druhu a byly odsud známy jen jednotlivé údaje. Sledované území o rozloze cca 222 km² zasahuje do 7 čtverců síťového mapování. Mapování bylo zaměřeno na získání co nejvíce údajů především o rozšíření saranče vrzavé ve sledovaném území. Zájmové lokality se nacházely především v okolí Vyššího Brodu a také Horního Dvořiště. Průzkum byl proveden od května do července standartními entomologickými metodami v rámci znalostí o bionomii druhu. V roce 2023 byl v českokrumlovském pohraničí potvrzen výskyt saranče vrzavé na 17 lokalitách, z toho byly nově objeveny 3 lokality. Na 7 historicky známých lokalitách výskyt saranče vrzavé potvrzen nebyl. Lze říci, že průzkum byl proveden poctivě a kvalitně. Data jsou zapsána v NDOP.

Číslo projektu: 122316

Název projektu: Monitoring sýčka obecného (*Athene noctua*) na Podbořansku

Realizátor: Spolek Zamenis

Garant: Libor Opluštil

Anotace: Závěrečná zpráva projektu č. 122316 „Monitoring sýčka obecného (*Athene noctua*) na Rakovnicku“ obsahuje stručný popis realizace projektu monitoringu sýček. Monitoring byl prováděn podle standardní metodiky pro tento druh v potenciálně vhodném území v okrese Louny na území 163 km². Mapováno bylo na 43 bodech v 18 obcích, výskyt sýčka nebyl prokazatelně potvrzen na žádné lokalitě. Tento stav dokládá kritický úbytek sýček v ČR a projekt je i přes negativní nálezy přínosem pro aktivity Záchraného programu pro sýčka v ČR. Výsledky byly předány Martinu Šálkovi (ČSO, koordinátor projektu Zachraňme sýčka) a zapsány do NDOP.

Číslo projektu: 122317

Název projektu: Mapování brouků a denních motýlů v ptačím parku Kosteliska

Realizátor: Česká společnost ornitologická – Jihomoravská pobočka

Garant: Filip Trnka

Anotace: Závěrečná zpráva práce se věnovala mapování brouků a denních motýlů v ptačím parku Kosteliska. Žádný entomologický průzkum na tomto území nebyl dosud realizován a jsou odsud známy jen jednotlivé údaje. Oblast ptačího parku Kosteliska se nachází v nivě říčky Kyjovky severně od Jarohněvického rybníka v katastru města Dubňany. Průzkum byl proveden od března do října standardními entomologickými metodami včetně nárazových pastí, které jsou vhodné pro zachycení maximálního spektra saproxylofágních druhů brouků. V průběhu průzkumu bylo zjištěno 385 druhů brouků a 34 druhů motýlů. Celkově bylo nalezeno 76 ochránářsky významných druhů, lze říci, že průzkum byl proveden poctivě a kvalitně. Data jsou již zadána do nálezové databáze NDOP.

Číslo projektu: 122319

Název projektu: Mapování modráška černoskvrného (*Phengaris arion*) na lokalitě Přední Chlum a okolí (okres Příbram)

Realizátor: Bělozářka, z.s.

Garant: Libor Dvořák

Anotace: Řešitelé v roce 2023 zkoumali denní motýly na lokalitě Přední Chlum a jejím okolí. V rámci mapování byla potvrzena funkční metapopulace modráška černoskvrného, během června bylo pozorováno 69 jedinců. Výsledky nepotvrdily šíření populace do dalších lokalit. Se zemědělským subjektem, ZD Klučenice, byl dohodnut od roku 2024 vstup do agroenvironmentálního titulu „modrásek“, který by měl zásadně pomoci v rámci tvorby optimálního biotopu. Druhým klíčovým úspěchem bylo získání druhové výjimky pro asistovanou kolonizaci modráška černoskvrného, která proběhla na lokalitu v k.ú. Kamýk nad Vltavou. Zde se s hospodařícím zemědělcem podařilo dojednat již v letošním roce vstup do titulu „modrásek“, hospodaření v tomto roce již proběhlo v rámci tohoto programu. 23. 7. 2023 proběhla repatriace celkem 12 samic z lokality Přední Chlum.

Číslo projektu: 122320

Název projektu: Monitoring lelka lesního a dudka chocholatého na Podhorácku

Realizátor: Pobočka České společnosti ornitologické na Vysočině

Garant: Kryštof Horák

Anotace: Projekt byl realizován v průběhu hnízdní sezóny 2023 v oblasti kaňonů Oslavy, Jihlavy a Rokytné na Podhorácku. Cílem projektu bylo sledování výskytu dudka chocholatého a lelka lesního. Výskyt druhů byl zjišťován za pomoci digitálních zvukových záznamníků na 99 vybraných místech. Dudek chocholatý byl nahrán na 17 bodech a odhadovaný počet jedinců je 11-14. Lelek lesní byl zaznamenán na 3 místech s odhadem 2-4 jedinců. Výsledky potvrzují nárůst populace dudků a také na schopnost lelka vyskytovat se i na prokácených lesních porostech, mimo přirozenou lesostep.

Číslo projektu: 122321

Název projektu: Mapování lokalit s výskytem jasoně dymnivkového, jeho živných rostlin a popř. dalších ZCHD/EVD (2023)

Realizátor: Okrašlovací spolek čelákovický

Garant: Libor Dvořák

Anotace: V průběhu roku 2023 byl prováděn průzkum v okolí Starého Města pod Sněžníkem, Hanušovic a také na Dolní a Horní Moravu. Na lokalitách byl dokumentován výskyt tří druhů dymnivek a také dalších ZCHD rostlin, jako kýchavice bílá Lobelova, lilie zlatohlavá nebo oměj pestrý. Průzkum byl také zaměřen na mapování požerků housenek jasoně na dymnivkách. Zápis NDOP obsahuje 2006 záznamů.

Číslo projektu: 132301

Název projektu: *Spiranthes spiralis* – monitoring populace

Realizátor: ZO ČSOP Silvatica

Garant: Petr Karlík

Anotace: Cílem projektu je pokračování monitoringu populace extrémně vzácné a ohrožené orchideje *Spiranthes spiralis*. Jedná se o jeden z nejvýznamnějších a nejdelších monitoringů rostlin v ČR vůbec. V případě takto vzácných druhů je každoroční monitoring žádoucí. Po propadu populace v uplynulých velmi suchých letech se roku 2022 populace stabilizovala. Příznivý trend pokračoval i v roce 2023. Zajímavým poznatkem je, že se těžiště výskytu v rámci lokality posouvá. Nyní je spíše v mezických partiích, nikoliv v suchých jako dříve. Potěšitelný je neutuchající zájem o monitoring z řad široké (nejen botanické) veřejnosti. Výsledek sčítání švihlíku byl zanesen do NDOP.

Číslo projektu: 132302

Název projektu: Průzkum vybraných skupin obratlovců u Opatova na Třebíčsku

Realizátor: ZO ČSOP Kněžice

Garant: Martin Dušek

Anotace: Projekt byl zpracován kvalitně dle schválené metodiky. Projekt přispěl k získání informací o výskytu obratlovců na nové lokalitě v péči pozemkového spolku. Součástí průzkumů jsou i doporučení na další management a zásahy v zájmovém území. Důležité je, že vzhledem k majetkoprávním vztahům je možné do budoucna tato opatření provést.

Číslo projektu: 132304

Název projektu: Monitoring hnízdění čápů bílých v roce 2023

Realizátor: ZO ČSOP Ciconia

Garant: Kryštof Horák

Anotace: Obsáhlá závěrečná zpráva shrnuje na 127 stranách textu a tabulek výsledky monitoringu čápů bílých na 425 hnízdních lokalitách (kraj Jihočeský, Liberecký, Středočeský, Ústecký, okres Pelhřimov a 3 lokality v okrese Klatovy). Projekt se soustředil také na kroužkování mláďat (okroužkováno celkem 308 mláďat na 107 hnízdech), a na odečty již okroužkovaných ptáků. Odečtů se podařilo získat slušné množství a u mnoha jedinců jsou odečty opakované, což umožňuje získání cenných dat vypovídajících o biologii a ekologii čápů bílých ve sledovaném území. Na 154 hnízdech bylo vyvedeno 420 mláďat (průměr 2,72 mláděte na hnízdo). V rámci projektu byla prováděna osvětová činnost (především šíření dříve vytvořených propagačních materiálů), komunikace s úřady a byly vydány tiskové zprávy. Výsledky projektu byly porovnány s daty získanými v předchozích letech.

Číslo projektu: 132305

Název projektu: Čtyřicítká – obojživelníci a plazi

Realizátor: Hamerský potok z.s

Garant: Martin Dušek

Anotace: Projekt byl zpracován kvalitně dle schválené metodiky. Přispěl k získání informací o dvou taxonomických skupinách na lokalitě, která je částečně ve vlastnictví ČSOP a částečně na pozemcích LČR, kde se provádí management se souhlasem vlastníka. V případě obojživelníků se jednalo o průzkumy po 6 letech managementu, u třídy plazů pak byly prováděny poprvé. Bylo zjištěno 11 druhů obojživelníků a 4 druhy plazů. Součástí průzkumů jsou i doporučení na další management a zásahy v zájmovém území. Důležité je, že vzhledem k majetkoprávním vztahům je možné do budoucna tato opatření provést.

Číslo projektu: 132306

Název projektu: Monitoring vegetace na lokalitě v péči PS

Realizátor: Vaváky, z.s.

Garant: Václav Somol

Anotace: Cílem projektu bylo zopakování monitoringu vegetace v lokalitě Těchonická dráha pro potřeby pozemkového spolku Šance pro dráha. V lokalitě bylo v roce 2019 založeno celkem 23 trvalých monitorovacích ploch jejichž pravidelné snímkování poskytne podklady k operativním úpravám hospodaření. Trvalé plochy jsou umístěny tak, aby zachycovaly co největší počet biotopů v lokalitě. V roce 2023 byly zpracovány fytoocenologické snímky na všech 23 plochách, snímky jsou uvedeny v závěrečné zprávě, data do NDOP zapsána. Jedná se o první opakování snímkování od roku 2019. Lokalita je zařazena do Pozemkového spolku Šance pro dráha, spolek Vaváky se managementu v lokalitě věnuje dlouhodobě. Součástí závěrečné zprávy jsou tři mapové zákresy.

Číslo projektu: 132307

Název projektu: Monitoring obojživelníků v lokalitě Cholupický mokřad

Realizátor: ZO ČSOP Koniklec

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: V rámci projektu proběhl batrachologický průzkum lokality Cholupický mokřad na okraji Prahy 12. K průzkumu byly vybrány tyto konkrétní metody: vizuální sledování pomocí celoplošného procházení zkoumaného území v jeho dostupných částech, identifikace podle snůšek včetně jejich počítání, odposlech akustických projevů s lákáním na hlasovou nahrávku, odchyt jedinců pomocí síťky (larvy) nebo volně do ruky. V lokalitě byl potvrzen výskyt tří druhů obojživelníků (skokan hnědý, skokan štíhlý, ropucha obecná), potvrzeno bylo i rozmnožování dvou druhů – jako rozmnožiště využívají lokalitu oba druhy skokanů. Navržena byla opatření na podporu zjištěných druhů.

Číslo projektu: 132308

Název projektu: Monitoring obojživelníků na vybraných lokalitách Pozemkového spolku pro přírodu a památky Podblanicka

Realizátor: ZO ČSOP Vlašim

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: V rámci projektu proběhly opakované průzkumy obojživelníků na 10 lokalitách Podblanicka, kde byly v letech 2021-2023 budovány nové tůně. Na všech lokalitách byl potvrzen výskyt alespoň dvou druhů obojživelníků, na všech lokalitách bylo potvrzeno rozmnožování výskytem snůšek nebo larev. Velmi pozitivní je výskyt alespoň jednoho druhu čolka na každé lokalitě. Čolci jsou v krajině velmi ohroženi úbytkem vhodných biotopů, zde se ukazuje, že při vhodném zásahu dokážou tůň velmi rychle obsadit. Zjištěn byl výskyt např. i velmi vzácného a ohroženého čolka velkého.

Číslo projektu: 132309

Název projektu: Inventarizační průzkumy pro PSK v roce 2023

Realizátor: Pozemkový spolek Koniklec

Garant: Martin Dušek

Anotace: Projekt byl zpracován kvalitně dle schválené metodiky. Přispěl k získání informací o dvou nových xerothermních lokalitách ve vlastnictví nebo užívání ČSOP. Jedná se o lokality, které jsou zadány do pozemkospolkové databáze, tj. konkrétně Skalka a Červené hlíny. Součástí průzkumů jsou i základní ochranná opatření z pohledu fauny bezobratlých. Podstatné je, že vzhledem k majetkoprávním vztahům bude možné optimální management vykonávat.

Číslo projektu: 132310

Název projektu: Mapování chráněných druhů živočichů na lokalitách ohrožených výstavbou vysokorychlostní trati na Vysočině

Realizátor: Pobočka ČSO na Vysočině

Garant: Václav Somol

Anotace: Cílem projektu byl monitoring zvláště chráněných druhů, které by mohly být dotčeny výstavbou vysokorychlostní trati Praha – Brno – Břeclav, a sice ve vybraných pěti úsecích. Dále zhodnocení vlivu plánovaného záměru na lokální populace těchto druhů a vypracování závěrečné studie pro potřeby obcí a OOP jako podklad pro navržení kompenzačních opatření. Monitoring na vybraných lokalitách Antonínův Důl, Měřín, Březka, Jestřabec a Velká Bíteš probíhal od začátku května do konce září a byl zaměřen zejména na chráněné druhy netopýrů, ptáků a obojživelníků. Metodiky monitoringu jsou uvedeny. U každé lokality je uveden celkový seznam zjištěných druhů (druh, datum, mapovatel, souřadnice, katastrální území), dále seznam chráněných druhů netopýrů, ptáků, obojživelníků a ostatních druhů s uvedením popisu výskytu a možných vlivů VRT. Celkem je uvedeno cca primárních 650 záznamů, bylo zjištěno 14 chráněných druhů netopýrů, 30 chráněných druhů ptáků a 5 chráněných druhů obojživelníků. Přílohou závěrečné zprávy je 13 ks fotografií, součástí zprávy je 9 mapových zákresů.

Číslo projektu: 132315

Název projektu: Mapování saproxylofágního hmyzu na lokalitě Pískovna (Dolní Lutyně)

Realizátor: ZO ČSOP Cieszynianka

Garant: Filip Trnka

Anotace: Zájmové území tj. „pískovna“ (Dolní Lutyně) s rozlohou cca 2,963 ha se nachází na východním okraji obce Dolní Lutyně. Žádný entomologický průzkum na tomto území nebyl dosud realizován. Bylo předpokládáno, že tento komplex rozmanitých biotopů, bude vhodný pro zájmovou skupinu saproxylických brouků. Průzkum byl proveden od dubna do října standardními entomologickými metodami včetně nárazových pastí. V průběhu entomologického průzkumu bylo zjištěno 293 druhů brouků z 50 čeledí. Celkově byly nalezeny 4 druhy chráněné zákonem č.114/1992 a 35 druhů je zařazeno do aktuální Červeného seznamu. Data jsou zadána do nálezové databáze NDOP.

Číslo projektu: 132316

Název projektu: Biologické průzkumy lokality Střelenská louka

Realizátor: ČSOP Teplice – FERGUNNA

Garant: Martina Kišelová (Kancelář ÚVR ČSOP)

Anotace: Zájmovým územím je Střelenská louka, nacházející se v intravilánu obce Košťany – Střelná (k.ú. Střelná) v Ústeckém kraji. V rámci průzkumu bylo zjištěno 23 druhů ptáků, 3 druhy obojživelníků, 4 druhy plazů, a celkem 41 druhů převážně fytofágních a epigeických brouků. V rámci botanického průzkumu bylo determinováno 111 druhů rostlin. Průzkumy byly provedeny kvalitně, zprávy obsahují vymezení zkoumaného území, souhrn nalezených druhů s důrazem na významné druhy pro lokalitu. Nechybí ani závěr a doporučení k péči o lokalitu. Protože se jedná o pozemek ve vlastnictví Českého svazu ochránců přírody a v péči pozemkového spolku, je zde předpoklad příznivého managementu a hospodaření i v dalších letech.

Číslo projektu: 132317

Název projektu: Biologický monitoring lokality Sedmihorské mokřady

Realizátor: ZO ČSOP Bukovina

Garant: Martina Kišelová (Kancelář ÚVR ČSOP)

Anotace: Sedmihorské mokřady se nachází na území CHKO Český ráj v nivě řeky Libuňky, přibližně 3 km JV od Turnova v katastru obce Karlovice v nadmořské výšce přibližně 250 m. n. m. Pro účely mapování byla lokalita rozdělena do 8 dílčích ploch, které se odlišují charakterem vegetace, případně způsobem aplikovaného managementu. Mezi významné druhy nalezené na lokalitě patří například zákonem chráněná potočnice lékařská (*Nasturtium officinale*) nebo žluťucha žlutá (*Thalictrum flavum*). Zpráva obsahuje vymezení zkoumaného území, souhrn nalezených druhů s důrazem na významné druhy pro lokalitu.

Číslo projektu: 132318

Název projektu: Biologický monitoring lokality Ščurnica

Realizátor: ZO ČSOP KOSENKA

Garant: Martina Kišelová (Kancelář ÚVR ČSOP)

Anotace: Nestátní lesní přírodní rezervace Ščurnica je v současné době rozdělena na dvě části. Severní část se nachází na hřebeni východně od vrcholu Ploščiny, druhá, větší část se nachází jižně od vrcholu Ploščiny. V rámci projektu byl na lokalitě proveden výzkum saproxylických brouků. Na lokalitě bylo nalezeno 290 druhů brouků, z toho jeden patří mezi chráněné druhy a 52 je zařazeno do červeného seznamu bezobratlých. V průběhu roku 2023 proběhl také mykologický průzkum, v rámci kterého bylo zdokumentováno více než 200 druhů hub z nichž bylo určeno 134 taxonů, z nichž bylo určeno 11 zástupců, které jsou uvedeny v Červeném seznamu hub. Zprávy obsahují vymezení zkoumaného území, souhrn nalezených druhů s důrazem na významné druhy pro lokalitu.

Číslo projektu: 132319

Název projektu: Biologický monitoring lokality Horky

Realizátor: ZO ČSOP JARO Jaroměř

Garant: Martina Kišelová (Kancelář ÚVR ČSOP)

Anotace: V rámci projektu proběhl faunistický a floristický výzkum na lokalitě Horky (oblast mezi Břístvím a Chrástem na Nymbursku). V rámci faunistického výzkumu bylo determinováno 101 druhů obratlovců a 267 druhů bezobratlých. Floristický výzkum zmapoval celkem 379 taxonů cévnatých rostlin. Zprávy obsahují vymezení zkoumaného území, souhrn nalezených druhů s důrazem na významné druhy pro lokalitu. Protože část pozemků na lokalitě je ve vlastnictví ČSOP, je zde předpoklad příznivého managementu a hospodaření i v dalších letech. Dále se uvažuje o vyhlášení VKP pro celou širší oblast a pozemkový spolek má dlouhodobý zájem udržovat toto místo v optimálním stavu.

Číslo projektu: 132320

Název projektu: Biologický monitoring lokality Bělá

Realizátor: ZO ČSOP Hořepník

Garant: Martina Kišelová (Kancelář ÚVR ČSOP)

Anotace: Území se nachází v údolí Bělé, pravostranném přítoku potoka Nectava, v blízkosti bývalého rekreačního střediska SSM Upolín, jižně od obce Kladky na Konicku v nejsevernějším cípu okresu Prostějov v Olomouckém kraji. V rámci entomologických pozorování bylo během čtyř návštěv zjištěno celkem 43 druhů cílové skupiny ve dne aktivních motýlů z nichž bylo 42 druhů denních motýlů a jeden druh vřetenušky. Potvrzeny byly tři evropsky významné druhy, čtyři zvláště chráněné druhy a deset denních motýlů uvedených v Červeném seznamu bezobratlých ČR. V rámci batrachologického průzkumu byly zjištěny čtyři druhy obojživelníků. Všichni jsou uvedeni v Červeném seznamu obratlovců v kategorii VU, tedy druhů zranitelných. Tři z nich jsou legislativně chráněni – dva v kategorii druhů silně ohrožených a jeden v kategorii druhů ohrožených. Zprávy obsahují vymezení zkoumaného území, souhrn nalezených druhů s důrazem na významné druhy pro lokalitu.

Číslo projektu: 142301

Název projektu: Radiměřské motýlí království – vytvoření středního, pastevního lesa

Realizátor: ZO ČSOP Arion

Garant: Martin Dušek

Anotace: Projekt byl zpracován kvalitně dle schválené metodiky. Projekt přispěl k praktické péči o pozemek v majetku ČSOP. Předmětem projektu bylo odstranění části dřevin z pozemku a snížení jejich zápoje na zhruba 50 %, a dále jednorázové přepasení menšími hospodářskými zvířaty. Nepodařilo se vybudovat 5 drobných tůňek. Snaha o vytvoření středního lesa udržovaného pastvou, v kombinaci s údržbou zbytků extenzivního sadu, je záměrem, který podpoří biodiverzitu v lokalitě. Vzhledem k tomu, že se jedná o pozemek ve vlastnictví ČSOP, je tento dlouhodobý cíl reálný. Doporučuji v dalších letech vyhloubit naplánované tůňky, přispějí ke zvýšení pestrosti biotopů.

Číslo projektu 142302

Název projektu: Pokračování redukce náletových dřevin v Lipinách

Realizátor: ZO ČSOP Ždánický les

Garant: Martin Dušek

Anotace: Projekt byl zpracován kvalitně dle schválené metodiky. Projekt přispěl k praktické péči a údržbě biologicky cenné lokality z pohledu biodiverzity. Odstranění náletových dřevin je důležitým iniciálním zásahem pro zachování, resp. rozšíření předmětů ochrany této lokality NATURA 2000. Navíc se jedná o lokalitu v péči pozemkového spolku, je zde tedy předpoklad zachování příznivého managementu i v následujících letech.

Číslo projektu: 142303

Název projektu: Obnova pobřežních prvků v areálu biocentra Obora v rámci péče o VKP

Realizátor: Český svaz ochránců přírody Smiřice

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: Biocentrum Obora je registrovaným VKP. Jedná se o rekultivovanou pískovnu zahrnující hned několik biotopů. Nachází se ve Smiřicích, v Královohradeckém kraji. V rámci projektu byly realizovány managementové zásahy v lokalitě Obora: obnova 40 m úseku kolmé hnízdni stěny s přilehlým pobřežím o minimální rozloze 150 m², obnova pobřežních struktur, obnažených den a periodických tůní na území o rozloze minimálně 150 m², obnovení funkcí zaplavovaného ptačího ostrova – odtěžení a likvidace náletových dřevin na 75 % jeho rozlohy.

Číslo projektu: 142304

Název projektu: Redukce náletových dřevin na Kosatcové louce u Uhřic

Realizátor: ZO ČSOP Šumava

Garant: Václav Somol

Anotace: Cílem projektu byla částečná redukce keřového patra a neperspektivních stromů na Kosatcové louce u Uhřic, ppč. 692/3. V rámci projektu byla pokácena plocha 570 m² křovin a celkem 7 ks břízy bělokoré, které svým růstem konkurovaly chráněným druhům rostlin. Ostatní dřeviny byly v místě ponechány. Vykácená drobnější hmota byla na vhodném místě spálena, objemnější biomasa byla odvezena podle instrukcí majitele pozemku. Práce byly provedeny v termínu od 15. 2. do 28. 2. 2023. Práce byly provedeny zaměstnanci ZO, byla použita technika v majetku ZO. Lokalita je zařazena do Šumavského pozemkového spolku. Přílohou závěrečné zprávy je 10 ks fotografií, zpráva obsahuje jeden mapový záznam.

Číslo projektu: 142305

Název projektu: Obnova biotopů v ovocném sadu Malíč – Knobloška

Realizátor: ZO ČSOP Launensia

Garant: Martin Dušek

Anotace: Projekt přispěl k praktické péči o pozemek v péči pozemkového spolku Launensia. Lokalita navazuje na EVL Bílé Stráně u Litoměřic. Vyřezání náletových dřevin a mozaikové kosení ve starém ovocném sadu zajišťuje biotopové podmínky zejména pro zvláště chráněné a vzácné druhy bezobratlých, především brouků a motýlů. Dále zde byly instalovány budky pro ptáky a vytvořen plazník z mrtvého dřeva. Protože se jedná o lokalitu v péči pozemkového spolku, je zde příznivý management zaručen i v dalších letech.

Číslo projektu: 142306

Název projektu: Údržba stepních společenstev na vrchu Velká Homolka

Realizátor: ZO ČSOP Šumava

Garant: Václav Somol

Anotace: Cílem projektu bylo dvojí přepasení entomologicky nejcennější plochy na vrchu Velká Homolka ve Vimperku stádem ovcí. V rámci projektu byla předmětná část plochy na Velké Homolce o výměře 1,1 ha přepasena dvakrát, v termínech od 2. do 14. května a od 6. do 20. září. Po ukončení každé pastvy byly dosečeny nespasené výmladky akátu a osiky. Práce byly zajištěny zaměstnanci ZO, byla použita technika a zvířata v majetku ZO. Lokalita je zařazena do Šumavského pozemkového spolku, spolek se managementu v lokalitě PR Radost věnuje systematicky od roku 2009. Přílohou závěrečné zprávy je 7 ks fotografií, zpráva obsahuje jeden mapový zákres.

Číslo projektu: 142307

Název projektu: Péče o lokalitu Švihov

Realizátor: Asociace Brontosaura

Garant: Karel Kříž

Anotace: Pozemkový spolek Asociace Brontosaura od roku 2019 spravuje lokalitu Švihov nedaleko Klatov. V rámci projektu byly vytyčeny a splněny následující cíle: Výsadba nových ovocných stromů (bylo vysazeno 7 třešní a višní, které byly zabezpečeny proti okusu), sečení travního porostu (byla sečena část pozemku, která nebyla sečena v minulém roce, asi 3500 m²), ošetření třešní letním řezem (u 3 stromů), péče o dříve vysazené dřeviny (zimním řezem, byl proveden výchovný řez 33 stromků). Současně probíhaly inventarizace ovocných dřevin a byly odebrány vzorky k určení. Určení odrůdy se podařilo u 3 stromů.

Číslo projektu: 142308

Název projektu: Péče o lokalitu Myslinka

Realizátor: Asociace Brontosaura

Garant: Karel Kříž

Anotace: Ke dni 11.2.2019 vstoupila do Pozemkového spolku Asociace Brontosaura první lokalita nazvaná majitelkou Myslinka. Lokalita je již zapojena do projektu Živá zahrada a působením PS AB došlo k rozvoji nových aktivit. Velmi cenná je přítomnost starých ovocných vysokokmenů s datovanou výsadbou do poloviny 30. let 20. století. V rámci projektu byly vytyčeny a splněny následující cíle: zdravotní a redukční řez (provedený zimním řezem u 3 jabloní a letním řezem u 1 ořešáku, 1 meruňky, 1 slivoně). Proběhl také odběr vzorků a určení celkem 3 ovocných vysokokmenů.

Číslo projektu: 142309

Název projektu: Management lokality s endemickou břízou ojcovskou

Realizátor: ZO ČSOP Equilibrium

Garant: Václav Somol

Anotace: Cílem projektu bylo pokosení travních porostů v lokalitě břízy ojcovské na pozemcích ppč. 494/2 a 493/2 v k.ú. Volyně u Výsluní. Pozemky jsou ve vlastnictví AOPK a realizátor je má uzavřenou smlouvu o bezúplatném užívání na 8 let. V roce 2023 byla kosena plocha 0,5 ha křovinořezem se strunou. Kosení proběhlo 15. července. Veškerá biomasa byla z lokality odstraněna a odvezena. Přílohou závěrečné zprávy je 5 ks fotografií, zpráva obsahuje dva mapové zákresy.

Číslo projektu: 142311

Název projektu: Kosení bezlesých částí v PR Radost – Vimperská část

Realizátor: ZO ČSOP Šumava

Garant: Václav Somol

Anotace: V rámci projektu byla pokosena plocha č. 6 v PR Radost. Ke kosení byla použita lehká mechanizace (křovinořez, ruční bubnová sekačka), travní hmota byla vyhrabána ručně, zčásti odvezena do kompostárny ve Vimperku, zčásti na kompost místního zemědělce. Práce byly provedeny zaměstnanci ZO, byla použita technika v majetku ZO. Lokalita je zařazena do Šumavského pozemkového spolku, spolek se managementu v lokalitě PR Radost věnuje systematicky od roku 2015. Přílohou závěrečné zprávy je 6 ks fotografií, a 2 mapové zákresy.

Číslo projektu: 142312

Název projektu: Kosení čtyř mokřadů pro obojživelníky 2023

Realizátor: Mokřady, z.s.

Garant: Blanka Mikátová

Anotace: Péčí o lokality Lesnovské mokřady, Cihelna, Ústrašinské mokřady a U Budského lesa, které se nacházejí na Jihlavsku, se zpracovatelé projektu zabývají dlouhodobě. Na každém z mokřadů se vyskytuje několik druhů obojživelníků, některé z nich i velmi cenné. Lokality byly původně zanedbané, v předchozích letech tedy byly vyřezány náletové dřeviny, obnoveny tůně a sekány travní porosty. Seč travních porostů je promyšlená, jak časově, tak i prostorově, dle potřeby je řešena mozaikově. V současné době je důležité udržovat tato místa v dobrém stavu. Kosení luk je nutnou podmínkou pro udržení tohoto biotopu v krajině. Pokud kosení chybí, zarůstají mokřady hustým porostem bylin a dřevin, který je pro suchozemská stanoviště většiny druhů obojživelníků nežádoucí.

V ochraně obojživelníků byl donedávna kladen důraz především na péči o místa rozmnožování, tj. o vodní biotopy. V současné době je však již známo, že péče o suchozemská stanoviště je stejně důležitá. Nevýhodou suchozemských stanovišť, je, že jejich degradace, a tedy i zmenšení významu pro obojživelníky není tak zřetelné, jako je tomu u vodních biotopů. Odborně provedené zásahy na terestrických biotopech obojživelníků, jsou proto velmi cenné. Mozaiková seč nebo dočasně nesečené plošky, mohou být i místem úkrytu a zvyšují na stanovištích množství hmyzu i jiných bezobratlých tj. potravy obojživelníků.

Číslo projektu: 142313

Název projektu: Kosení lučních ploch a výřez náletu na Boršovských lúčkách

Realizátor: ZO ČSOP Kyjov

Garant: Martin Dušek

Anotace: Projekt byl zpracován kvalitně dle schválené metodiky. Projekt přispěl k praktické péči o přírodovědně cennou lokalitu aluviálních luk. Předmětem projektu bylo mozaikové kosení lučních porostů včetně likvidace biomasy, vyřezání náletových dřevin a likvidace invazivního zlatobýlu obrovského. Také proběhla údržba prvků environmentální výchovy. Jedná se o lokalitu ve vlastnictví města Kyjov, kterou má žadatel ve výpůjčce. Tento stav lze považovat za záruku dlouhodobého přístupu k potřebnému managementu.

Číslo projektu: 142314

Název projektu: Kosení bezlesých částí v PR Radost – Klášterecká část

Realizátor: ZO ČSOP Šumava

Garant: Václav Somol

Anotace: Cílem projektu bylo pokosení tří ploch s výskytem chráněných druhů v PR Radost (tzv. Klášterecká Radost) o celkové výměře 0,74 ha a stržení drnu na dvou ploškách na podporu *Lycopodiella inundata* a *Drosera rotundifolia* cca 210 m². Ke kosení byla použita lehká mechanizace (křovinořez, ruční bubnová sekačka), travní hmota byla vyhrabána ručně, zčásti odvezena do kompostárny ve Vimperku, zčásti jako podestýlky pro místního zemědělce. Práce byly provedeny zaměstnanci ZO, byla použita technika v majetku ZO. Lokalita je zařazena do Šumavského pozemkového spolku, spolek se managementu v lokalitě PR Radost věnuje systematicky od roku 2015. Přílohou závěrečné zprávy je 6 ks fotografií, zpráva obsahuje mapový zákres.

Číslo projektu: 142315

Název projektu: Pastva v NPP Cikánka I

Realizátor: ZO ČSOP Ekologická servisní organizace

Garant: Václav Somol

Anotace: Cílem projektu bylo zajištění pastvy jarní/letní (cca 2,5 ha) a podzimní/zimní (3,5 ha) a redukce eutrofizace vyhrabáním stařiny a odstraňováním trusu. Celková zájmové plocha byla rozdělena na 12 dílčích ploch, na deseti z nich probíhala v průběhu roku diferencovaná rotační pastva stádem 9 koz a stádem 39 ovcí. Výpis z pastevního deníku je součástí závěrečné zprávy. Součástí závěrečné zprávy jsou dva mapové zákresy s plochami jednotlivých aktivit, přílohou je fotodokumentace.

Číslo projektu: 142317

Název projektu: Obnova xerothermních stanovišť pro okáče metlicového a skalního v Radotínském údolí

Realizátor: ZO ČSOP Ekologická servisní organizace

Garant: Libor Dvořák

Anotace: Závěrečná zpráva obsahuje pět stran ve formátu pdf a zahrnuje také dvě mapy s realizovanými zásahy a tři tabulky pastevních deníků. Dalšími přílohami je 17 fotografií dokumentující stav lokality, průběh prací a výskyt vybraných rostlin a motýlů. V roce 2023 probíhala pastva koz, ovcí a koní, lokální seč zaměřená na ovsík vyvýšený a prořezávání dřevin, především borovic. Vyřezané dřevo bylo na místě páleno. Cíle projektu se podařilo naplnit; výsledky projektu mohou výrazně ovlivnit populace cílových druhů denních motýlů ve studovaném území.

Číslo projektu: 142318

Název projektu: Pastva na PP Zmrzlík

Realizátor: ZO ČSOP Ekologická servisní organizace

Garant: Václav Somol

Anotace: Cílem projektu bylo podpořit rozmanitost původních biologických druhů a jejich společenstev – zajistit opakovanou pastvu na ploše 1 ha, prosvětlení dřevin na severním svahu a eliminace eutrofizace lokality. Území bylo rozděleno jednotlivé dílčí plochy, ve kterých probíhala diferencovaná pastva a redukce dřevin. Ve zprávě je výpis z pastevního deníku, ve kterém jsou uvedeny termíny, druh a počet zvířat pasoucích se na jednotlivých plochách. Na pasených plochách byl pravidelně odstraňován trus. Realizátor se lokalitě věnuje systematicky od roku 2019. Přílohou závěrečné zprávy je fotodokumentace, zpráva obsahuje dva mapové zákresy.

Číslo projektu: 142321

Název projektu: Péče Pozemkového spolku Meluzína lokalitu Novina

Realizátor: PS Meluzína

Garant: Karel Kříž

Anotace: Plnění projektu probíhalo na lokalitě Novina. Jedná se o starý ovocný sad v malé osadě na severním svahu Slavkovského lesa (Území není součástí CHKO Slavkovský les a nachází se těsně za její hranicí). V rámci projektu byly na lokalitě (součást pozemkového spolku Meluzína) vytyčeny a realizovány tyto cíle: Péče o mladé stromy (celkem 5 stromů), zdravotní řez starých stromů vyšších než 5 metrů (celkem 3 stromy), fázová seč (Pokosení plochy cca 3000 m²), výsadba nových stromků (celkem 5 stromů). Pomocí kvalifikovaných pomologů bylo provedeno určení odrůd. Dále je postupně pořizována dokumentace a fotodokumentace odrůd. Je to důležité zejména u neurčitelných mapových nálezů, které sem byly přeneseny z volné krajiny.

Číslo projektu: 142322

Název projektu: Vyřezání náletů a křovitých vrb Rybníčky U Kapličky

Realizátor: ZO ČSOP Kladská

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: V rámci projektu byly realizovány managementové zásahy v lokalitě Rybníčky U Kapličky. Dotčená vodní plocha byla ponechána dlouhou dobu (desítky let) bez obhospodařování, zejména bez chovu ryb. Díky tomu se zde vytvořily podmínky pro rozmnožování vzácných druhů obojživelníků. Na sousedním rybníce bylo zjištěno 8 zákonem chráněných druhů obojživelníků. Vzhledem k dlouhodobé absenci obhospodařování však u předmětného rybníka došlo k zárůstu křovitými vrbami a drobnými nálety. V souladu s literaturou bylo vhodné provést vyřezání náletů z nejbližšího okolí rybníčků a prohloubit tůň. Bylo provedeno vyřezání náletových dřevin na ploše cca 400 m². Dřevní hmota byla zčásti spálena a z části ponechána v lokalitě jako podpora zimování a úkrytu živočichů.

Číslo projektu: 142325

Název projektu: Praktická péče o BVVP Milovice – Mladá a Ralsko

Realizátor: ZO ČSOP JARO Jaroměř

Garant: Martin Dušek

Anotace: Projekt přispěl k praktické péči o ochranně významná stanoviště a biotopy zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů na dvou dílčích lokalitách, které po ukončení činnosti armády v bývalém vojenském výcvikovém prostoru začaly degradovat a sukcesí zanikat. Zde lze zdůraznit především populaci hořce křížatého a na něj vázaného modráska hořcového. Výsledky projektu jasně dokládají pozitivní vliv prováděného managementu na výskytu zvláště chráněných druhů a stabilizaci, resp. nárůst jejich populací. Navíc se jedná o lokality v péči pozemkového spolku, což je důležité z pohledu zajištění dlouhodobého managementu.

Číslo projektu: 142326

Název projektu: Praktická ochrana plazů na Velkém Jaroměřsku

Realizátor: ZO ČSOP JARO Jaroměř

Garant: Blanka Mikátová

Anotace: ZO ČSOP Jaro Jaroměř své aktivity soustředilo na managementové zásahy na lokalitách s výskytem plazů. K různým typům zásahů došlo celkem na 9 herpetologicky zajímavých místech, rozložených ve východních Čechách. Uskutečněnými zásahy byly podpořeny tyto druhy: *Lacerta agilis* (7 lokalit), *Zootoca vivipara* (7 lokalit) *Anguis fragilis* (9 lokalit), *Natrix natrix* (3 lokality) *Vipera berus* (2 lokality). Pozitivně je třeba také hodnotit, že se jedná o údržbu malých ploch, které jsou však pro fungování populací mnoha druhů živočichů velmi důležité a zachovávají druhový potenciál krajiny. Malé plošky přerušující rozsáhlé oblasti matrice působí v krajině jako „nášlapné kameny“ (stepping stones) pro šíření některých druhů. Jsou na ně rovněž vázány vzácnější druhy v případech, kdy velké plochy chybí nebo nejsou pro daný druh vhodné. Malé plošky tedy poskytují odlišné ekologické možnosti než plochy velké. Praktické zásahy byly doplněny popularizací ochrany plazů a odbourávání strachu z plazů, zejména hadů. Z hlediska dlouhodobé perspektivy je tato činnost velmi důležitá.

Číslo projektu: 142327

Název projektu: Praktická péče o přírodovědně cenné lokality na Malém Jaroměřsku

Realizátor: ZO ČSOP JARO Jaroměř

Garant: Martin Dušek

Anotace: Projekt byl zpracován kvalitně dle schválené metodiky. Přispěl k praktické péči o celkem 3 dílčí lokality, na dvou z nich proběhlo kosení a likvidace biomasy, na třetí potom pastva ovcí a koz a likvidace smrků napadených kůrovcem. Pastva probíhala postupně posouváním stáda po rozdělených ohradách, což je příznivé pro postupné spásání a tím diverzifikaci podmínek pro luční společenstva. Jedná se o lokality v dlouhodobé péči pozemkového spolku, je zde tedy předpoklad příznivého managementu i v dalších letech.

Číslo projektu: 142328

Název projektu: Údržba starého sadu

Realizátor: ZO ČSOP Radnice

Garant: Martin Lípa

Anotace: Dlouhodobým cílem péče o lokalitu Sad Na Nebesích je obnova biotopu kmenného sadu s vysokou biodiverzitou. Vedlejšími cíli je novou dosadbou uchovat genofond starých odrůd ovocných dřevin a zlepšit reprezentativnost společenstev suchých trávníků, zejména zvýšení zastoupení květnatých druhů. Projekt se zabýval další etapou obnovy dlouhodobě zanedbaného sadu. Celkem bylo vyčištěno přes 1000 m² pozemku (odstranění 40 m² křovin a 1000 m² výmladků). Byl proveden odvoz vyřezané hmoty. Dále bylo provedeno mozaikovitě posečení části louky (400 m²), shrabání i uklizení posečené hmoty a vstupní řez dlouhodobě zanedbaných 10 stromů.

Číslo projektu: 142329

Název projektu: Ošetření louky U křížku

Realizátor: ZO ČSOP 29/02 Radnice

Garant: Martin Dušek

Anotace: Území se nachází na východním okraji Evropsky významné lokality Kamenec. Projekt přispěl k praktické péči o pozemek ve vlastnictví ČSOP, který je součástí Evropsky významné lokality Kamenec. Pokosením a vyřezáním náletových dřevin a také odstraněním biomasy z pozemku (odvezena byla do kompostárny) došlo ke zlepšení biotopových podmínek pro cílové druhy rostlin a živočichů. Protože se jedná o lokalitu ve vlastnictví ČSOP, je zde příznivý management zaručen i v dalších letech.

Číslo projektu: 142330

Název projektu: Management lokalit vzácných druhů rostlin na Kladensku

Realizátor: ZO ČSOP Silvatica

Garant: Petr Karlík

Anotace: Řešitelé projektu již více než deset let soustavně sledují stavy populací křivatce českého pravého a koniklece lučního českého v regionu, a kromě mapování provádějí i managementové zásahy, které těmto druhům zajišťují nezbytné podmínky pro další přežití. Jedná se o již tradiční projekt v rámci programu Ochrana biodiverzity. Velmi efektivně se daří zajišťovat přežití populacím vzácných rostlin na lokalitách mimo ZCHÚ. Každý rok jsou řešeny trochu jiné lokality. Na tu samou lokalitu se zhotovitelé v rámci podpory projektu vrací až vždy po několika letech. Projekt řešený v roce 2023 se zaměřil na péči o čtveřici lokalit, z nichž tři se nacházejí v přírodním parku okolí Okoře a Budče (Zákolany – Kolečská stráň, skalnatý hřbítek v Podholí, U kamenných volů – stráně u Svrkyně), zbývající lokalita leží těsně za hranicemi přírodního parku Povodí Kačáku (koniklece u dálnice nedaleko Družce).

Číslo projektu: 142331

Název projektu: Zajištění pokosení obnovené druhově bohaté louky v lokalitě Volavec, k. ú. Louka

Realizátor: ZO ČSOP Bílé Karpaty

Garant: Martin Dušek

Anotace: Projekt přispěl k praktické péči o plochu, na které probíhá obnova druhově bohaté louky (do roku 2018 byl pozemek ornou půdou). Předmětem projektu bylo dvojí pokosení lučních porostů včetně likvidace biomasy a prezentace dlouhodobého projektu veřejnosti z řad místních obyvatel. Důležitý je také průběžně prováděný botanický monitoring, ze kterého vyplývají trendy dokladující vhodný způsob hospodaření, zejména nastavení sečí. Mezi nejpodstatnější patří ústup ruderalních a plevelných pionýrských druhů rostlin, celkový nárůst diverzity fytoocenóz a také postupný nárůst početnosti trav při udržení pokrývnosti bylin. Podstatná je také skutečnost, že se v roce 2023 podařilo pozemek vykoupit s pomocí sbírky Místo pro přírodu čili dlouhodobý ochranný management je zaručen.

Číslo projektu: 142332

Název projektu: Revitalizace cenných přírodních území v k.ú. Roztok, Žalova a Únětic – etapa Řivnáč 2023

Realizátor: Jestřábník, spolek pro ochranu přírody a krajiny

Garant: Václav Somol

Anotace: Cílem projektu byla stabilizace cenné mozaiky biotopů vrchu Řivnáče v Roztokách u Prahy a zachování vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů závislých na lidské péči. Jedná se o fragmenty nížinných vřesovišť, a především populace křivatce českého. V rámci projektu byla zajištěna diferencovaná pastva stádem 33 ovcí na celkové ploše 2,3 ha, mozaiková seč a výřezy zmlazení na ploše 2,3 ha a ošetření osmi ovocných stromů v sadu. Realizátor se péči o lokalitu věnuje dlouhodobě. Přílohou závěrečné zprávy je 6 ks fotografií.

Číslo projektu: 142338

Název projektu: Podpora stepních společenstev Hádů

Realizátor: ZO ČSOP 54/45 Pozemkový spolek Hády

Garant: Martin Dušek

Anotace: Jižní část přírodní lokality Hády se nachází na kraji Brna, konkrétně se jedná o tři parcely katastrálního území Židenice. Plochy leží mimo ZCHÚ a VKP. Projekt přispěl k praktické péči o přírodovědně cennou lokalitu, která je v péči a výpůjčce pozemkového spolku. Provedené zásahy, konkrétně mozaikové kosení a vyřezání náletových dřevin, pomáhají udržet cenné stepní stanoviště, které leží mimo ZCHÚ a bez managementových zásahů by postupně zarostlo dřevinami. Díky dlouhodobé péči žadatele se zde vyskytuje mnoho zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Výsledkem projektu je udržení mozaikovitosti vegetace v krajině, prolínání otevřených a zapojených ploch v oblasti jižních Hádů.

Číslo projektu: 142339

Název projektu: Mapování a likvidace bolševníků velkolepých na Mladíkovském potoce

Realizátor: ZO ČSOP Šumava

Garant: Květa Morávková

Anotace: Předmětem opatření byl jako v předchozích letech 6 km dlouhý vodní tok – Mladíkovský potok (obec Vacov, okres Prachatice, kraj Jihočeský). Na březích potoka se roztroušeně vyskytují rostliny bolševníků velkolepých (*Heracleum mantegazzianum*). Do roku 2017 probíhala likvidace spíše náhodně, a to v rámci údržby okolních zemědělských pozemků. V roce 2018 bylo nalezeno a zlikvidováno celkem 45 rostlin. V roce 2019 bylo nalezeno a zlikvidováno také 45 rostlin. Při průzkumech v roce 2020 bylo zaznamenáno 23 rostlin, vždy se ale jednalo o sterilní jedince. V roce 2021 zaznamenáno a likvidováno celkem 16 bolševníků. Během roku 2022 bylo pozorováno a likvidováno celkem 14 jedinců. V roce 2023 byly zaznamenány pouze 3 sterilní rostliny nižšího vzrůstu. Lze konstatovat, že se na toku Mladíkovského potoka vyskytují už jen jedinci rostlin bolševníků. Lze konstatovat, že počty nalézaných rostlin se postupně v jednotlivých letech snižují.

Číslo projektu: 142342

Název projektu: Péče o biocentrum v Droždíně

Realizátor: PS Sagittaria

Garant: Václav Somol

Anotace: Cílem projektu bylo zajištění péče vedoucí k podpoře ohrožených druhů rostlin vázaných na suché až mezofilní trávníky. V průběhu roku byla zajištěna seč travinobylinné vegetace, 2x ročně na ploše 2,44 ha. První seč byla provedena postupně v měsíci červnu, druhá seč v září a říjnu. Posečená biomasa byla na místě usušena o odvezena mimo lokalitu. Biocentrum v Droždíně je v zahrnuto do Pozemkového spolku Sagittaria. Součástí závěrečné zprávy fotodokumentace a mapový zákres.

Číslo projektu: 142343

Název projektu: Péče o teplomilné trávníky u Krčmaně

Realizátor: PS Sagittaria

Garant: Václav Somol

Anotace: Cílem projektu bylo zajištění péče o teplomilné širokolisté trávníky s výskytem astry chlumní, koniklece velkokvětého a dalších významných druhů rostlin. V průběhu roku 2023 byla lokalita o výměře 1,1 ha dvakrát přepasena stádem ovcí v mobilní elektrické ohradě s ohradníkovými sítěmi. Pastva ovcí probíhala na lokalitě nárazově a intenzivně v termínech 15.5. - 28.6.2023 a 22.8 - 12.11. 2023. Po pastvě byly nedopasky dosečeny křovinořezem a mulčovačem. Stádo čítalo 26 kusů. Teplomilné trávníky u Krčmaně jsou zahrnuty do Pozemkového spolku Sagittaria. Součástí závěrečné zprávy fotodokumentace a mapový zákres.

Číslo projektu: 142347

Název projektu: Pastva shetlandských poníků na koniklecové lokalitě Vysoká stráž v NPR Karlštejn

Realizátor: Třesina z.s.

Garant: Martin Dušek

Anotace: Projekt přispěl k údržbě biotopu a zlepšení stavu populací některých ochranných významných, a zvláště chráněných druhů rostlin v NPR Karlštejn. V praxi se ověřilo, že pastva poníků, na rozdíl od jiných běžně používaných menších hospodářských zvířat, tedy ovcí a koz, je šetrnější k některým druhům rostlin, jako jsou koniklece, mochny, mateřídoušky a další, protože poníci tyto druhy nežerou. Pozitivně je hodnocen též pastevní „mikromanagement“, kdy bylo operativně reagováno na vývoj sucha a srážek ve vztahu ke spásaným plochám. To je velice důležité pro udržení pozitivního efektu projektu, protože v době výrazného sucha by mohlo dojít na exponovaných (tj. suchých) plochách k destrukci trsů rostlin při pohybu zvířat. Protože se jedná o pozemky v péči pozemkového spolku, je zde předpoklad příznivého managementu a hospodaření i v dalších letech.

Číslo projektu: 142348

Název projektu: Sečení vičencové louky na pozemku 227/1 v k.ú. Třebotov

Realizátor: Třesina z.s.

Garant: Martin Dušek

Anotace: Projekt přispěl k údržbě lučního biotopu a zlepšení stavu populací některých ochranných významných, a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů na lokalitě. Mozaikovitě kosení bylo provedeno pečlivě v návaznosti na aktuální vývoj počasí a srážek během vegetační sezony roku 2023. Součástí projektu bylo i vyřezání náletů na okrajích louky. Protože se jedná o pozemky v péči pozemkového spolku, je zde předpoklad příznivého managementu a hospodaření i v dalších letech.

Číslo projektu: 142349

Název projektu: Ošetření stromů Opičák – arboristický zásah

Realizátor: Dům ochránců přírody v Praze – ZO ČSOP

Garant: Martina Kišelová (Kancelář ÚVR ČSOP)

Anotace: Arboristický ořez byl proveden profesionálně a kvalitně. Cílem ořezu bylo zajistit bezpečnost provozu na silnici Ostašovská a zároveň prodloužit životnost stromů tak, aby mohly na lokalitě žít ještě několik dalších let (či desetiletí). Oba cíle byly v tuto chvíli naplněny. Protože se jedná o pozemky ve vlastnictví Českého svazu ochránců přírody a v péči pozemkového spolku, je zde předpoklad, že situace bude nadále pečlivě kontrolována a výsledný efekt vyhodnocován i v dlouhodobějším hledisku.

Číslo projektu: 642301

Název projektu: Výřez náletových dřevin a kosení lokality Byňov

Realizátor: ZO ČSOP Třeboň

Garant: Tereza Štochlová (Kancelář ÚVR ČSOP)

Anotace: V roce 2023 proběhly na lokalitě tyto práce: 3x kosení a odvoz pokosené travní hmoty – červen, srpen, říjen. 1x vyhrabání tůně – konec června po první seči. Průběžně dohled, organizace, odstranění napadaných stromů a větví, monitoring.

Číslo projektu: 642302

Název projektu: Kosení a monitoring lokality Mnichov

Realizátor: ZO ČSOP Kladská

Garant: Tereza Štochlová (Kancelář ÚVR ČSOP)

Anotace: Práce pokračovaly ve stejném duchu, jako v minulé sezóně: proběhlo kosení lokality částečně ručně křovinořezem, částečně menší sekačkou. Veškerá biomasa byla odvezena z pozemku. V průběhu sezóny byl také opakovaně ručně vyrýpáván invazní vlčí bob mnoholistý. Na místech, kde se vyskytoval ve větší míře, bylo provedeno jeho kosení. Bylo vytvořeno zimoviště pro plazy. V průběhu sezóny také probíhal zoologický monitoring.

Číslo projektu: 642303

Název projektu: Vyšetí květnaté louky a entomologický monitoring lokality Poděbrady

Realizátor: ZO ČSOP Polabí

Garant: Tereza Štochlová (Kancelář ÚVR ČSOP)

Anotace: V roce 2023 proběhly tyto práce: vyšetí květnaté louky, vyvěšení budek, průběžná péče o vysázené stromy a keře – jeden ze stromů musel být nahrazen za nový. Na lokalitě také probíhal entomologický monitoring.

Číslo projektu: 642304

Název projektu: Péče o lokalitu Kyselka v roce 2023

Realizátor: ZO ČSOP Alter meles

Garant: Tereza Štochlová (Kancelář ÚVR ČSOP)

Anotace: V roce 2023 proběhly na lokalitě tyto práce: Výřez výmladků, sekání lučního porostu, seč travního porostu, zbudování líhniště plazů (včetně zimoviště), vyvěšení 8 budek pro pěvce, likvidace invazních druhů (netýkavka + křídlatka).

Číslo projektu: 152301

Název projektu: Praktická opatření vedoucí k podpoře Zamenis longissimus

Realizátor: ZO ČSOP Ochrana herpetofauny

Garant: Petr Stýblo

Anotace: V rámci projektu byla zajištěna již tradiční péče o genofondovou plochu pro užovky stromové. Byl doplněn substrát do líhnišť a zajištěno pokosení celé lokality. Lokalita byla několikrát zkontrolována a na líhništích bylo provedeno měření teploty. Nově bylo vybudováno ve spolupráci s OS Zamenis uzamykatelné líhniště, které zamezí nepůvodním druhům přístup k vejším užovkám.

Číslo projektu: 152302

Název projektu: Zabezpečení jarního tahu obojživelníků v obci Chýně

Realizátor: Dům ochránců přírody v Praze – ZO ČSOP

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: V rámci projektu probíhala instalace a demontáž naváděcích zábran na ochranu obojživelníků při jarní migraci v lokalitě Chýně – Bašta. Instalace dočasných naváděcích bariér proběhla 16. března 2023. Při kontrole nebyl nalezen žádný přejetý jedinec obojživelníků. V rybníce v letošním roce však nebylo možné pozorovat snůšky nebo pulce. S ohledem na absenci většího počtu přejetých jedinců na silnici, lze snad konstatovat, že projekt letos splnil své cíle a snížil mortalitu obojživelníků na daném úseku pozemní komunikace

Číslo projektu: 152303

Název projektu: Transfer ropuchy obecné v Blatně během jarního tahu v roce 2023

Realizátor: ZO ČSOP Equilibrium

Garant: Jaromír Maštera

Hodnocení: V rámci projektu proběhly záchranné transfery obojživelníků v lokalitě Blatno. Celkem bylo instalováno 573 metrů dočasných zábran. Transfery probíhaly v lokalitě potřetí. Celkem bylo v roce 2023 přeneseno 415 jedinců ropuchy obecné.

Číslo projektu: 152304

Název projektu: Péče o budky pro zpěvné ptactvo v Bořím lese

Realizátor: ZO ČSOP 56/14 Lednice

Garant: Martin Třešňák

Anotace: V rámci již tradičního projektu proběhla péče o kolekci 470 ptačích budek pro zpěvné ptactvo v Bořím lese. Část budek byla opravena a kolekce byla doplněna i budkami novými. Během kontrol bylo zaznamenáno 408 obsazených budek (86,8 %), ve kterých bylo zaznamenáno hnízdění 7 druhů ptáků. Jedna budka byla využita netopýry. Při kontrolách bylo okroužkováno 28 mláďat lejsků bělokrkých.

Číslo projektu: 152305

Název projektu: Zajištění migrační cesty obojživelníků přes komunikaci u Šumavských Hoštic v roce 2023

Realizátor: ZO ČSOP Šumava

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: V rámci projektu proběhly záchranné transfery obojživelníků na dvou úsecích: v lokalitě Šumavské Hoštice na hlavní komunikaci, druhým úsek se nacházel na vedlejší komunikaci směr Buk a byl řešen ve spolupráci s CHKO Šumava. Transfery zde probíhaly po jedenácté. V roce 2023 bylo instalováno na obou lokalitách celkem 720 metrů zábran a bylo přeneseno 797 jedinců ropuchy obecné. Zároveň s tahem za rozmnožováním probíhá na obou lokalitách také zpětný tah. Proto byly na obou lokalitách instalovány zábrany i pro zpětný tah. Tyto zábrany jsou zahrnuty v celkové délce instalovaných zábran.

Číslo projektu: 152306

Název projektu: Transfer obojživelníků za pomoci dočasných migračních bariér v obci Bělušice

Realizátor: ZO ČSOP Polabí

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: V rámci projektu proběhly záchranné transfery obojživelníků v lokalitě Bělušice na dvou místech. Transfery probíhaly v lokalitě v režii organizace potřetí (ale prováděny byly i dříve jinou organizací). Celkem bylo instalováno 820 metrů zábran a přeneseno bylo celkem 2 342 jedinců pěti druhů obojživelníků. Díky navedení bariér do propustku je ale celkové číslo zřejmě mnohem vyšší.

Číslo projektu: 152307

Název projektu: Transfery obojživelníků u Svitáku 2023

Realizátor: Mokřady – ochrana a management z.s.

Garant: Blanka Mikátová

Anotace: Realizací popsaného opatření byla zajištěna ochrana obojživelníků na jejich jarní tahové cestě přes komunikaci u rybníka Svitáku. u obce Milíčov. Situaci na lokalitě u Svitáku se zpracovatelé zabývají dlouhodobě, v letošním roce byl transfer ohrožených obojživelníků zajištěn již po jedenácté. Projekt zahrnoval instalaci zábran v délce cca 200 m, vlastní záchranné transfery, odstranění zábran. Chráněný úsek byl v této sezóně prodloužen, nově byl postavený cca 80 m úsek se zábranami, přeneseno 1 983 jedinců. Z toho 1 660 ropuch obecných, 314 blatnic skvrnitých, 5 ještěrek obecných, 2 skokany, 1 skokana hnědého a 1 čolka obecného. Mimo zábrany bylo zjištěno 79 přejetých jedinců obojživelníků.

Číslo projektu: 152308

Název projektu: Jarní transfer obojživelníků na Turnovsku

Realizátor: ZO ČSOP Bukovina

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: V rámci projektu byly realizovány záchranné transfery obojživelníků v lokalitách Malý Rohozec, Cihlák a Nohavice. Transfery probíhaly u M. Rohozce po desáté, u dalších dvou lokalit po patnácté. Celkem bylo v roce 2023 přeneseno u Malého Rohozce 488 jedinců ropuch, u Cihláku 998 jedinců čtyř druhů obojživelníků a u Nohavice 4915 jedinců pěti druhů obojživelníků.

Číslo projektu: 152309

Název projektu: Opatření pro bezpečnou migraci obojživelníků přes silnici II/335 v oblasti místa rozmnožování v rybníku Šmejka v obci Ondřejov

Realizátor: Mnichovickou krajinou, z.s.

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: V rámci projektu byly realizovány záchranné transfery obojživelníků v lokalitě Šmejka. Transfery probíhaly v lokalitě pravděpodobně podruhé. Celkem bylo v roce 2023 přeneseno směrem k rybníku 1 989 jedinců 4-5 druhů obojživelníků. Ve směru od rybníka pak bylo přeneseno 1 409 ropuch obecných. Ve zpráva jsou zmíněny další dvě lokality kde spolek zajišťoval záchranné transfery.

Číslo projektu: 152310

Název projektu: Monitoring ptačích budek v částech revírů LČR s. p. v roce 2023 (pro LS Tábor, LS Hluboká nad Vltavou)

Realizátor: 12. ZO ČSOP Sezimovo Ústí II

Garant: Martin Třešňák

Anotace: V rámci již tradičního projektu proběhla péče o kolekci 656 ptačích budek pro zpěvné ptactvo na území lesní správy Tábor a lesní správy Hluboká nad Vltavou. Dle potřeby proběhla oprava a vyčištění jednotlivých budek. Během kontrol bylo zaznamenáno využití budek ptactvem ve 414 budkách, dále 21 budek bylo využito hmyzem. V rámci kontrol proběhlo i kroužkování ptáků.

Číslo projektu: 152311

Název projektu: Zabezpečení tahových cest obojživelníků přes komunikace u obcí Šternov (Český Šternberk), Čestín a Trhový Štěpánov

Realizátor: ZO ČSOP Vlašim

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: V rámci projektu proběhly záchranné transfery obojživelníků na lokalitách Šternov, Čestín – Polehína a Trhový Štěpánov. Transfery probíhaly v lokalitě Šternov a Trhový Štěpánov po dvacáté, v lokalitě Čestín potřetí. Celkem bylo u Šternova přeneseno 3 598 jedinců tří druhů, u Čestína 600 jedinců dvou druhů a u Trhového Štěpánova 803 jedinců dvou druhů.

Číslo projektu: 152312

Název projektu: Zabezpečení tahových cest obojživelníků přes komunikace u obcí Tehovec, Stříbrná Skalice a osady Hradec

Realizátor: ZO ČSOP Vlašim

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: V rámci projektu proběhly záchranné transfery obojživelníků na lokalitách Trhovec – Tehov, Hruškov u Stříbrné Skalice a Propast u Hradce. Transfery probíhaly v lokalitě Tehov po šestnácté, v lokalitách Hruškov a Propast po sedmácté. Celkem bylo u Tehova přeneseno 171 jedinců jednoho druhu, u Hruškova 987 jedinců čtyř druhů a u Propasti 65 jedinců dvou druhů.

Číslo projektu: 152313

Název projektu: Zabezpečení tahových cest obojživelníků přes komunikace u obcí Tisem, Horka II a zámku Kačina

Realizátor: ZO ČSOP Vlašim

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: V rámci projektu proběhly záchranné transfery obojživelníků na lokalitách Tisem, Horka II a Kačina. Transfery probíhaly v lokalitě Tisem po šesté, v lokalitách Horka II a Kačina po dvacáté. Celkem bylo u Tisemu přeneseno 694 jedinců pěti druhů, u Horky 145 jedinců jednoho druhu a u Kačiny 1192 jedinců šesti druhů.

Číslo projektu: 152314

Název projektu: Záchranný projekt kriticky ohroženého druhu škarda panonská (*Crepis pannonica*) – čtvrtý rok 2023.

Realizátor: ZO ČSOP Hořepník

Garant: Petr Karlík

Anotace: Cílem projektu bylo provést již čtvrtou etapu prací nutných pro přežití druhu škarda panonská (*Crepis pannonica*). Tento druh roste v současné době v ČR na jediné lokalitě v EVL Stepní stráně u obce Komořany u Vyškova, kde je však populace na hranici vyhynutí. V roce 2023 byly provedeny tyto činnosti: Monitoring, zjištění počtu jedinců v populaci, vytváření vhodných stanovištních podmínek, sběr zralých nažek v průběhu plodné fáze škardy, zapravování nažek do půdy na kultivačních ploškách.

Číslo projektu: 152315

Název projektu: Transfer žab – Chrastná 2023

Realizátor: 36/02 ZO ČSOP při Správě CHKO Jizerské hory

Garant: Jaromír Maštera

Anotace: V rámci projektu proběhly záchranné transfery obojživelníků v lokalitě Chrastná. Transfery probíhaly už po sedmácté. Celkem bylo v roce 2023 přeneseno 277 jedinců obojživelníků dvou druhů, a dále i několik ještěrek obecných.

Číslo projektu: 152316

Název projektu: Hnízdní podpora zpěvných ptáků v lesích, lesní porost Jahodov, les V Hustých, Hořiněvská bažantnice

Realizátor: Český svaz ochránců přírody Smiřice

Garant: Martin Třešňák

Anotace: V rámci projektu proběhla péče o kolekci 237 ptačích budek pro zpěvné ptactvo na lokalitách lesní porost Jahodov, les v Hustých a Hořiněvská bažantnice v okresech Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou. Část budek byla opravena a kolekce byla doplněna i budkami novými. Během kontrol bylo zaznamenáno využití 152 budek čtyřmi druhy pěvců. Dále bylo zaznamenáno využití budek plšíkem lískovým, sršni, myšicemi, čmeláky a vosami. V rámci projektu proběhla také kontrola doupných stromů.

Číslo projektu: 152317

Název projektu: Budky pro sovy a dravce – okres Tábor 2023

Realizátor: ZO ČSOP Sezimovo Ústí

Garant: Libor Opluštil

Anotace: Předmětem projektu byla údržba kolekce 23 budek instalovaných v okolí Mladé Vožice. Podle zjištěných výsledků bylo 6 budek obsazeno poštolkami obecnými a v jednom případě vyhnízdlí v budce puštíci obecní a vyvedli 2 mláďata. Ve 3 případech využil budku hmyz. V průběhu projektu byla zajištěna propagace ochrany dravců a sov mezi veřejností na akci Vítání ptačího zpěvu v květnu roku 2023. Ve spolupráci s LČR (LS Hluboká nad Vltavou) byla zajištěna propagace projektu pro žáky ZŠ z Hluboké nad Vltavou a Českých Budějovic. Zpráva je doplněna mapovými podklady se zákresem umístění budek.

Číslo projektu: 152319

Název projektu: Čištění budek v lesích LS Lužná 2023

Realizátor: ZO ČSOP Silvatica

Garant: Martin Třešňák

Anotace: V rámci projektu proběhla péče o kolekci 438 ptačích budek pro zpěvné ptactvo na území lesní správy Lužná, a to na revírech Lužná, Bílichov a Bor. 363 budek bylo využito ptáky (84 %) a 24 budek využily jiné organismy jako sršně nebo vosy. Kolekce byla doplněna 15 novými budkami. Závěrečná zpráva obsahuje 4 strany textu, tabulkový přehled s evidencí a souhrnnou tabulku s výsledky.

Číslo projektu: 152320

Název projektu: Podpora dravců a sov v lesích LZ Židlochovice

Realizátor: ZO ČSOP Břeclav 56/02

Garant: Kryštof Horák

Anotace: Projekt byl realizován od února do září v oborách Soutok, Dubič a Kančí v okrese Břeclav. Zaměřoval se na sledování 95 budek pro dravce a sovy, z toho 82 budek zůstalo prázdných. Zbývající budky osídlili pěvci (6× sýkory, vrabci polní, lejsci, špačci), netopýři (2x), sršně a vosy (2×), poštolka obecná (2×) a krutihlav obecný (1x). Situace byla označena za stagnující. Při paralelně probíhajícím monitoringu byla zjištěna dvě teritoria puštíků.

Číslo projektu: 152321

Název projektu: Servis 1800 budek pro pěvce v oboře Soutok

Realizátor: ZO ČSOP 56/02 Břeclav

Garant: Martin Třešňák

Anotace: V rámci projektu proběhla péče o kolekci 1 800 ptačích budek pro zpěvné ptactvo v oboře Soutok. Část budek byla opravena a kolekce byla doplněna i budkami novými. Během kontrol bylo zaznamenáno využití budek 13 druhy pěvců. Celková úspěšnost hnízdění byla 86,6 %. Ptáci obsadili 71,3 % z nabízených budek. Dále bylo zaznamenáno využití budek 4x vosami, 4x sršni, 8x myšicemi, 7x netopýři, 2x čmeláky a 2x mravenci. Závěrečná zpráva obsahuje 3 strany textu a tabulkovou evidenci.

Číslo projektu: 152322

Název projektu: Čištění a úpravy hnízd a hnízdních podložek čápů bílých

Realizátor: ZO ČSOP Ciconia Roudnice

Garant: Kryštof Horák

Anotace: Závěrečná zpráva shrnuje kontroly celkem 425 hnízdních lokalit, v 5 krajích. Čištění hnízd od náletových rostlin se uskutečnilo na 22 lokalitách, ořezání větví přesahujících na hnízdo, nebo úprava větví okolo hnízdišť se uskutečnilo na 4 lokalitách, navrstvení větví na hnízdní podložky se uskutečnilo na 5 lokalitách, vyčištění střechy a ochranné plošiny pod hnízdem bylo provedeno na 1 lokalitě, další úpravy pak na 6 hnízdech. Celkem byla provedena údržba 38 hnízd. Aktivitu řešitele byly prezentovány v lokálních médiích, dále byla šířena osvěta a informace o čápech.

Číslo projektu: 152323

Název projektu: Zvýšení nabídky úkrytových možností pro netopýry a sledování netopýrů v budkách Slavkovského lesa a Doupovských hor – závěrečná zpráva za rok 2023

Realizátor: ZO ČSOP Kladská

Garant: Daniel Horáček

Anotace: Projekt byl zaměřen na vyvěšování, údržbu a monitoring netopýřích budek v oblasti Slavkovského lesa a Doupovských hor. Bylo získáno 237 záznamů o výskytu netopýrů 9 druhů. V roce 2023 realizátoři provedli navíc červencovou kontrolu části budek (na Bečovsku), kdy se podařilo nalézt mateřskou kolonii a potvrdit tak rozmnožování netopýra stromového (*Nyctalus leslerii*) v sledované oblasti. V rámci sledování a vyhodnocení získaných dat provedli realizátoři i kroužkování netopýrů. V roce 2023 bylo v okroužkováno 232 netopýrů, dalších 79 už mělo kroužky z předchozích let.

Číslo projektu: 152325

Název projektu: Podpora hnízdních možností zpěvných ptáků v lesích – XV. etapa (2023)

Realizátor: ZO ČSOP Krkonoše

Garant: Martin Třešňák

Anotace: V rámci projektu (budky byly kontrolovány již po 14.) byla zajištěna péče o kolekci 40 budek typu sýkorník, která byla vyvěšena již v předchozích letech na pozemcích ve správě lesní správy Dvůr Králové nad Labem (LČR). 27 budek bylo využito ke hnízdění ptactvem, jednu budku využily vosy. Závěrečná zpráva obsahuje 1 stranu textu, tabulkový přehled evidence a mapový zakres.

Číslo projektu: 152327

Název projektu: Hnízdní podpora dudků chocholatých v polesí Velký Dvůr (LZ Židlochovice) v roce 2023

Realizátor: ZO ČSOP Břeclav

Garant: Kryštof Horák

Anotace: Projekt byl zaměřen na kontrolu a údržbu kolekce budek pro dudka chocholatého a instalaci nových 8 hnízdních budek. Celkem bylo v letošní hnízdní sezóně monitorováno 25 hnízdních budek. Z nich byly dudkem obsazeny dvě, další byly obsazeny sýkorou koňadrou, špačkem obecným a 14 zůstalo neobsazeno.

Číslo projektu: 152328

Název projektu: Péče o budky pro dravce a sovy na Břeclavsku 2023

Realizátor: ZO ČSOP Břeclav

Garant: Kryštof Horák

Anotace: Projekt byl zaměřen na kontrolu a údržbu kolekce celkem 80 budek, jsou umístěny ve volné zemědělské krajině na jižní Moravě. Hnízdění tří ptačích druhů bylo prokázáno v 73 budkách, konkrétně se jednalo o 3 páry puštíků obecných se 7 vyvedenými mláďaty, 10 párů kalousů ušatých s min. 52 vyvedenými mláďaty a 60 párů poštolek s min. 284 vyvedenými mláďaty. Pět budek bylo nahrazeno novými. Závěrečná zpráva obsahuje 4 strany textu, kopii tiskové zprávy a bohatou fotografickou přílohu.

Číslo projektu: 152329**Název:** Ochrana hnízd čejky chocholaté v Kraji Vysočina**Realizátor:** Pobočka České společnosti ornitologické na Vysočině**Garant:** Daniel Křenek**Anotace:** Projekt navázal na projekt z roku 2022. Závěrečná zpráva obsahuje celkem 42 stran, včetně fotodokumentace a mapek. Projekt se zabýval mapováním a ochranou hnízdišť čejky chocholaté v Kraji Vysočina s akcentem na oblast Havlíčkobrodská, Jihlavská a Žďárská. Podařilo se dohledat a značit 18 hnízd, na kterých bylo nalezeno 67 vajec a dále 16 hnízd s čerstvě vyvedenými mláďaty.**Číslo projektu: 152331****Název:** Podpora hnízdních možností ptáků a netopýrů**Realizátor:** ZO ČSOP Radnice**Garant:** Martin Třešňák**Anotace:** V rámci projektu bylo vyvěšeno 8 budek pro ptactvo z toho 2x rehkovník a 6 sýkorníků. Budky byly vyvěšeny na pozemcích pozemkového spolku Radnice, jedna budka byla umístěna se souhlasem vlastníka na jiném pozemku. V rámci projektu bylo provedeno vyčištění 8 ptačích budek z minulého roku, 6 z nich bylo využito ptáky. Závěrečná zpráva obsahuje 2 strany textu a mapový zakres.**Číslo projektu: 152334****Název projektu:** Podpora divoké populace sov pálených (*Tyto alba*) rozšířením nabídky hnízdních možností**Realizátor:** ZO ČSOP Vlašim**Garant:** Libor Opluštil**Anotace:** V rámci projektu byly instalovány 4 budky pro sovy pálené (Záchranná stanice pro živočichy Vlašim, Pavlovice u Vlašimi, Louňovice pod Blaníkem a Domašín) s ochrannými plechovými límcí. Na vybraných lokalitách byl proveden průzkum zaměřený na vyhledání potenciálně nebezpečných faktorů pro sovy. V zájmovém území projektu nebyl výskyt sov pálených aktuálně zaznamenán. Pro posílení populace sov pálených proto ČSOP Vlašim vytvořila dva chovné páry a v roce 2023 vypustila do volné přírody 7 odchovaných mláďat.**Číslo projektu: 152336****Název projektu:** Budkování 2023**Realizátor:** Hnutí Brontosaurus**Garant:** Martin Třešňák**Anotace:** V rámci projektu byla v roce 2023 realizována péče o 4 kolekce budek na 4 lokalitách, a to v městských parcích v Praze a v Brně, dále v okolí hradu Lukova a v Mikulčickém luhu. Celkem bylo zkontrolováno a vyčištěno na 800 budek a 58 budek bylo vyvěšeno nových. Z kontrol byly provedeny záznamy do tabulkové evidence. Projekt byl realizován s pomocí dobrovolníků z řad veřejnosti v rámci 15 osvětových akcí, kterých se v souhrnu účastnilo 210 osob.**Číslo projektu: 152337****Název projektu:** Obnova značení doupných stromů na Náměštsku**Realizátor:** ZO ČSOP Náměštské rybníky**Garant:** Kryštof Horák**Anotace:** Projekt byl realizován v lesních porostech mezi Lažánkami a Újezdem u Rosic a cílil na obnovení značení doupných stromů, důležitých pro podporu hnízdění mnoha druhů ptáků, ale sloužících i jako úkryty savců. Během této bylo vyznačeno celkem 432 stromů. Všechny stromy byly označeny v mapě a byl zaznamenán počet dutin na stromech.

Číslo projektu: 162301

Název projektu: Údržba sadu starých a krajových odrůd ovocných dřevin 2023

Realizátor: ČSOP Vlašim

Garant: Martin Lípa

Anotace: Údržba sadu spočívala v průběžných opravách ochran proti okusu zvířaty u mladých stromů a instalaci nových tam, kde staré oplůtky již končily svou životnost. Dále bylo provedeno kompletní přeznačení novými plastovými popiskami. Zároveň bylo udržováno i bylinné patro, a to pastvou ovcí.

Číslo projektu: 162302

Název projektu: Péče o genofondovou plochu Dalovice v pozemkovém spolku Meluzína

Realizátor: Ekologické centrum Meluzína – Regionální centrum Asociace Brontosaura

Garant: Karel Kříž

Anotace: Lokalita Dalovice zařazená do PSM se skládá ze tří poměrně odlišných částí: Dalovické tůně, Botanická zahrada, Návnazné pozemky. V rámci projektu byly vytyčeny a splněny následující cíle: Sečení bylinného patra v rámci celé genofondové plochy, výchovný a udržovací řez dřevin (celkem na 87 pozicích) a výsadba 2 ovocných stromů v genofondové ploše. Vysazené odrůdy byly zapsány do celostátní databáze. Přímo na stromech bylo obnoveno číslování pozic dle závazné metodiky.

Číslo projektu: 162303

Název projektu: Péče Pozemkového spolku Meluzína o genofondovou plochu Alej u Boru

Realizátor: Ekologické centrum Meluzína – Regionální centrum Asociace Brontosaura

Garant: Karel Kříž

Anotace: Lokalita Alej u Boru se nachází na pozemku v k.ú Nová Víska. Jedná se o starou ovocnou alej převážně jabloní s menším podílem třešní a hrušní. V rámci projektu byly vytyčeny a splněny tyto cíle: Udržovací řez starých stromů (celkem 5 stromů s výškou 6 a více metrů), výchovný řez mladých stromů s rokem výsadby 2012 a mladším (celkem 15 stromů), udržovací řez mladých plodných stromů s rokem výsadby 2011–2000 (celkem 43 stromů), fázová seč (Pokosení celé plochy cca 4000 m²) a údržba ochranných konstrukcí (celkem 48 stromů). Zároveň proběhlo ověření pravosti odrůd za pomoci kvalifikovaných pomologů (celkem 5 stromů).

Číslo projektu: 162304

Název projektu: Péče Pozemkového spolku Meluzína o genofondový sad na Chotobuzi v Průhonicích

Realizátor: Ekologické centrum Meluzína – Regionální centrum Asociace Brontosaura

Garant: Karel Kříž

Anotace: Na lokalitě je cca 380 pozic pro stromy z čehož je asi 300 obsazeno. V rámci projektu byly vytyčeny a splněny následující cíle: Záchranný odběr roubů (celkem 2), zapěstování nových sazenic (celkem 4), péče o nově vysazené stromy (celkem 125), obnova značení pozic dřevin (celkem 381 pozic), ošetření starých stromů (celkem 20 stromů), formovací řez již dříve ošetřených starých stromů (celkem 10 stromů), výsadba nových ovocných stromů (celkem 15 stromů), obnova zchátralých ochran ovocných stromů (celkem 25 stromů). Na lokalitě je prováděna mozaiková seč travního porostu.

Číslo projektu: 162305

Název projektu: Péče Pozemkového spolku Meluzína o genofondovou plochu Luční sad pod Větrným vrchem

Realizátor: Ekologické centrum Meluzína – Regionální centrum Asociace Brontosaura

Garant: Karel Kříž

Anotace: Jedná se o starý ovocný sad, jehož založení bylo datováno pamětníci do let 1925–1930. V rámci projektu byly vytyčeny a splněny následující cíle: Péče o mladé stromy s rokem výsadby 2012 a mladším (celkem 17 stromů), udržovací řez mladých stromů s rokem výsadby 2011–2000 (celkem 15 stromů), Fázová seč (pokosení celé plochy, cca 5000 m²), údržba ochranných konstrukcí (celkem 20 stromů). Zároveň s těmito pracemi probíhala fotodokumentace stavu plochy a odrůd.

Číslo projektu: 162307

Název projektu: Údržba stávajících matečných porostů a zavedení nových technologických postupů v čištění osiva v regionu Šumavy a jejího podhůří

Realizátor: ZO ČSOP Šumava

Garant: Ivana Jongepierová

Anotace: V rámci projektu byly vytyčeny a splněny následující cíle: zajištění údržby založených matečných porostů a zbylého pozemku, výsadba a výsev dalších druhů do matečnic, sběr osiva v terénu, otestování jednoduchých a levných technologií pro předčištění osiva, monitoring ukázkových porostů, založených v r. 2021 a v r. 2022, vyhodnocení diplomové práce a větší propagace tématu mezi veřejností a také úprava webových stránek.

Číslo projektu: 162308

Název projektu: Údržba genofondového sadu ve Velké nad Veličkou

Realizátor: ZO ČSOP Bílé Karpaty

Garant: Martin Lípa

Anotace: Projekt se zabýval ochranou stromků genofondové plochy o rozloze cca 2,67 ha se sbírkami odrůd typických pro oblast Bílých Karpat. V rámci údržby byl proveden řez ovocných stromů a následný úklid větví, seč bylinného patra a úklid sena. Stromy byly ošetřeny proti houbovým chorobám sirnatými preparáty. Průběžně bylo opraveno značení pozic plochy a prováděno odstraňování výmladků.

Číslo projektu: 162310

Název projektu: Záchrana genofondu tisů červeného v Lužických horách

Realizátor: ZO Českého svazu ochránců přírody Meles 32/10

Garant: Karel Kříž

Anotace: Projekt navazuje na předchozí aktivity. V roce 2023 byly provedeny následující činnosti: Péče o přirozené zmlazení a získání sadebního materiálu, kosení buřeně, příprava půdy pro přirozené zmlazení na ploše cca 0,75 ha. Následně proběhla kontrola výsadeb z let 2001–2022 a jejich ochrana proti zvěři. Na pěti lokalitách bylo vylepšeno 15 ks uhynulých jedinců. Na osmi lokalitách bylo zcela vyměněno 37 oplůtků a opraveno 69 ks. Dále proběhla výsadba 30 ks na lokalitě Kamzičí vrch včetně instalace drátěných oplůtků, výsadba 120 ks v na lokalitě Jezevčí hory a 25 ks na lokalitě Jedličná.

Číslo projektu: 162311

Název projektu: Klonový archiv – semenný sad tisů červeného v Lužických horách

Realizátor: ZO Českého svazu ochránců přírody 32/10 Meles

Garant: Karel Kříž

Anotace: Projekt navazuje na předchozí aktivity. Na jaře byly přehrnkovány řízkovanci z opakovaného řízkování (2020 a 2021) a také již starší záložní sazenice. Sečení a mulčování bylo provedeno 5x. Během suchého období v září byla provedena zálivka nedávno vysazených, či vylepšených jedinců. Koncem léta byly vyvětvěny krycí dřeviny. V roce 2023 se spolek zaměřil na podrobnou evidenci plodnosti. Celkem je v současnosti v semenném sadu 177 klonů.

Číslo projektu: 162315

Název projektu: Péče o 4 genofondové sady ovocných dřevin na Hlučínsku v roce 2023

Realizátor: ZO ČSOP Levrekův ostrov

Garant: Martin Lípa

Anotace: Projekt se zabýval péčí o 4 genofondové plochy založené v letech 2012–2018. V rámci projektu bylo ošetřeno cca 300 stromů na celkové rozloze cca 3 ha. Mapování probíhá od roku 2010 dosud. Péče spočívala v řezu stromků, úpravě úvazků, opravě ochranných konstrukcí a péči o kořenovou zónu

stromků. Bylinné patro bylo posečeno a hmota odklizená. Byly provedeny náhrady 3 odumřelých stromků a další odrůdy byly přeneseny roubováním na zapěstovanou podnož.

Číslo projektu: 162316

Název projektu: Péče o 3 genofondové sady ovocných dřevin na Opavsku a Bruntálsku v roce 2023

Realizátor: ZO ČSOP Levrekův ostrov

Garant: Martin Lípa

Anotace: Projekt se zabýval péčí genofondové plochy založené v letech 2012-2016. V rámci projektu bylo ošetřeno cca 180 stromů na celkové rozloze cca 1,5 ha. Jedná se o odrůdy soustředěné do genofondových ploch na základě mapovacích akcí, které probíhají od roku 2010 dosud. Péče spočívala v řezu stromků, úpravě úvazků, opravě ochranných konstrukcí a péči o kořenovou zónu stromků. Bylinné patro bylo posečeno a hmota odklizená. Bylo též vysazeno celkem 18 stromků.

Číslo projektu: 172302

Název projektu: Koniklece na Moravě a jejich ochrana

Realizátor: ZO ČSOP Hořepník

Garant: Petr Karlík, Petr Stýblo

Anotace: Rok 2023 byl ČSOP vyhlášen rokem konikleců. K tomu vznikla publikace a jako i další dílčí projekt byla uspořádána odborná konference. Ta se uskutečnila 28.3.2023 v Brně. Zaměřena byla především na problematiku tohoto ochránářsky vysoce relevantního rodu na Moravě. Byli však přizváni i někteří odborníci z Čech, kteří přednesli velmi zásadní příspěvky. Konference se zúčastnilo 51 hostů.

Číslo projektu: 172303

Název projektu: Zajištění odborného programu na národním kole celostátní soutěže Ekologická olympiáda v roce 2023

Realizátor: Sdružení mladých ochránců přírody

Garant: Petr Stýblo

Anotace: Národní kolo je tradičním každoročním vyvrcholením celého ročníku soutěže. V roce 2023 proběhl již 28. ročník Ekologické olympiády. Tématem celého ročníku byla druhová ochrana. Národní kola se zúčastnilo 15 týmů z celé České republiky, výherců krajských kol (45 studentů). Účastníci si během projektu vyslechli zajímavé přednášky a diskutovali o problematice s řadou odborníků. Navštívili významnou lokalitu CHKO Brdy a díky tomu si odnesli řadu nových poznatků. Národní kolo 28. ročníku Ekologické olympiády proběhlo pod záštitou Ministerstva životního prostředí ČR.

Číslo projektu: 172304

Název projektu: Zajištění odborného programu na národním kole celostátní soutěže Zlatý list v roce 2023

Realizátor: Sdružení mladých ochránců přírody

Garant: Petr Stýblo

Anotace: Národní kolo je vyvrcholením celé soutěže, na kterém se setkají nejlepší kolektivy z krajských kol. Je to šestidenní akce s množstvím exkurzí, přednášek a dalšího odborného i odpočinkového programu. Účastníkům se intenzivně po celý den věnuje celá řada odborníků v oblasti přírodovědy, ekologie a ochrany přírody. Bezproblémový chod celé soutěže zajišťovali 4 organizátoři, 1 zdravotník a 11 dobrovolníků. Odborný program připravilo a organizovalo 22 odborníků a studenti nejrůznějších přírodovědných oborů. NK se zúčastnilo 30 týmů ze třinácti krajů. Tento 51. ročník soutěže Zlatý list proběhl pod záštitou MŽP ČR.

Číslo projektu: 172308

Název projektu: Poznáváme a chráníme přírodu

Realizátor: Valašské ekocentrum Severomoravského regionálního sdružení ČSOP Valašské Meziříčí

Garant: Petr Stýblo

Anotace: V rámci projektu bylo pro veřejnost uspořádáno celkem 5 terénních exkurzí, z toho dvě na podporu svazové kampaně Rok konikleců („Za koniklecem velkokvětým“ – do PP Přehon v okrese Kroměříž a „Klenoty naší přírody, aneb den plný konikleců“ do NPP Kosířské lomy v okrese Prostějov a PP U Strejčkova lomu v Grygově), dvě v rámci kampaně Setkání s přírodou („Setkání s přírodou Hradiska“ a „Setkání s orchidejemi Bílých Karpat“), pátá exkurze byla ornitologická: „CHKO Poodří“ na Bartošovické rybníky a do PR Bartošovických luk. Účastníci se prostřednictvím terénních exkurzí seznamovali s rozmanitostí přírody a problematikou její ochrany. Exkurzí se zúčastnilo 118 účastníků.

Číslo projektu: 182302

Název projektu: Vydání metodických návodů pro poznávání přírody

Realizátor: Sdružení mladých ochránců přírody Českého svazu ochránců přírody

Garant: Petr Stýblo

Anotace: Ve spolupráci s dlouholetým členem ZO ČSOP Třeboň Václavem Bartuškou a jeho synem Kryštofem bylo vytvořeno a v elektronické podobě vydáno 40 metodických návodů pro poznávání přírody. Ty budou sloužit vedoucím oddílů mladých ochránců přírody ČSOP. Tento rok ČSOP vyhlásilo Rok konikleců, proto autoři do jejich společného díla zařadili několik zajímavých poznatků o Koniklecích. V návodech inspirují, jak pozorovat a úspěšně fotit ptáky, jak si vyrobit fialkový cukr, píšťalku z žaludové čepičky, nebo jak připravit kafe ze žaludů. V těchto návodech, jak pozorovat přírodu je plno inspirací, které jsou vtipnou formou podány, a tak mají u dětí velký úspěch.

Číslo projektu: 182303

Název projektu: Ilustrovaný fenologický kalendář přírody ČR pro potřeby oddílů MOP

Realizátor: Sdružení mladých ochránců přírody Českého svazu ochránců přírody

Garant: Petr Stýblo

Anotace: Ve spolupráci s dlouholetým členem ZO ČSOP Volavky Třeboň panem Václavem Bartuškou a jeho synem Kryštofem byl v roce 2023 úplně poprvé připraven ilustrovaný fenologický kalendář. Podle plánu projektu se podařilo vytvořit 50 ilustrovaných karet kalendáře v elektronické podobě, které budou sloužit vedoucím a dětem oddílů mladých ochránců přírody ČSOP. Na jednotlivých kartách je popsán výskyt/rozmožování/kvetení a jiná životní stadia příslušného živočicha, nebo rostliny v daném ročním období. Každý živočich/rostlina je vyobrazen na fotografii nebo ilustraci. Ke každému měsíci je vytvořena i strana se zajímavými pranostikami, které si děti mohou porovnat se současnou realitou. K dispozici pro děti je i tabulka, kam si budou moci jednoduše zapisovat svá pozorování změn v přírodě. Kalendář je uzpůsoben pro dětské uživatele a svým hravým vzhledem zaujme a pobaví.

Číslo projektu: 182304

Název projektu: Vydání elektronického průvodce k Soutěži rok motýlů ČSOP

Realizátor: Sdružení mladých ochránců přírody Českého svazu ochránců přírody

Garant: Petr Stýblo

Anotace: Český svaz ochránců přírody vyhláší od roku 2019 tzv. Tematické roky. Ty si kladou za cíl přiblížit veřejnosti jednotlivé druhy rostlin nebo živočichů a upozornit na možnosti jejich ochrany. Pro přiblížení tematického roku dětem a mládeži byl vytvořen průvodce, jehož účelem je zajímavou a hravou formou shrnout jim důležité informace. Elektronický průvodce k Roku motýlů ČSOP byl vydán pro velký zájem o průvodce k Roku konikleců.

Číslo projektu: 182305**Název projektu:** Průvodce přírodou Třeboňska pro oddíly MOP**Realizátor:** Sdružení mladých ochránců přírody Českého svazu ochránců přírody**Garant:** Petr Stýblo

Anotace: Ve spolupráci s dlouholetým členem ZO ČSOP Třeboň Václavem Bartuškou a jeho oddílem byl připraven „Průvodce přírodou Třeboňska“. Průvodce byl v projektu plánován na zhruba 50 stran, ale vzhledem ke snížení rozpočtu byla v roce 2023 vydána první část o 30 stranách. I přes to je průvodce dostatečně rozsáhlý a bude tak dobře sloužit vedoucím oddílů mladých ochránců přírody ČSOP. V průvodci jsou popsány lokality (včetně cest k nim), kde lze dobře pozorovat vodní ptáky, savce a další zajímavé organismy. Díky QR kódům je průvodce interaktivní a zaujme nejen děti a nácitileté začínající vedoucí, ale i dospělé vedoucí.

Číslo projektu: 182306**Název projektu:** Rekonstrukce webových stránek: www.stareodrudy.cz**Realizátor:** Asociace Brontosaura**Garant:** Petr Stýblo

Anotace: Cílem projektu byla kompletní rekonstrukce stránek www.stareodrudy.cz, zahrnující: Změnu technologie stávajících stránek, Rozšíření o další stránky zaměřené na biodiverzitu v ovocných výsadbách a zpracování ovoce, rozšíření stávajících stránek o další rubriky, zlepšení vyhledatelnosti databáze pomocí prohlížečů a zobrazení na mobilních zařízeních, zavedení nových funkcionalit. V rámci projektu byl spuštěn zkušební provoz stránek, v roce 2024 bude probíhat další ladění stránek. V budoucnu zajistí zásadní rozšíření jak obsahu stránek, tak jejich vyhledatelnosti.

Číslo projektu: 182307**Název projektu:** Nejen o koniklecích v časopise Bílé – Biele Karpaty**Realizátor:** ZO ČSOP Bílé Karpaty**Garant:** Petr Stýblo

Anotace: Časopis Bílé – Biele Karpaty je periodikem zaměřeným regionálně – na CHKO Bílé Karpaty, CHKO Biele Karpaty a přilehlou oblast. Vychází dvakrát ročně. K poskytnutí osvěty o koniklecích bylo připraveno jarní číslo časopisu Bílé – Biele Karpaty 1/2023 obsahující tematické články zařazené do stávajících rubrik i speciální rubriky Rok konikleců. V jarním čísle časopisu Bílé – Biele Karpaty byla podstatná část zaměřena na koniklece, a tak bylo čtivou a atraktivní formou přispěno k větším znalostem o této zranitelné a ohrožené skupině rostlin nejen mezi milovníky přírody, ale i mezi ostatními obyvateli Bílých Karpat. Vytištěno bylo 2 300 ks časopisu.

Číslo projektu: 182309**Název projektu:** Ze života kalousů - 2023**Realizátor:** ZO ČSOP 56/02 Břeclav**Garant:** Petr Stýblo

Anotace: Cílem projektu bylo zprostředkovat veřejnosti formou online webových kamer hnízdění divokého páru kalousů ušatých. V roce 2023 bylo navázáno na předchozích 5 ročníků tohoto projektu. Online přenos z obou kamer byl spuštěn 25. února 2023. Ze sledování vyplynulo, že budku si pro hnízdění vybral i v roce 2023 pravděpodobně stejný pár kalousů ušatých jako v letech 2021 a 2022. Projekt byl realizován podle předpokladu a s ohledem na mimořádné navazující hnízdění poštolek obecných byla jeho realizace adekvátně prodloužena. Návštěvníci webových stránek www.budkyonline.cz měli pro sledování hnízdění kalousů k dispozici záběry 2 kamer s nočním viděním (první umístěné přímo v budce a druhé instalované na protějším stromě). V rámci projektu bylo na webových stránkách zveřejněno 40 komentovaných příspěvků zaměřených na popis nejzajímavější situací z hnízdění, z biologie a z etologie kalousů ušatých a 24 videí z hnízdění poštolek obecných.

Číslo projektu: 182310**Název projektu:** Česko – ukrajinské materiály o přírodě**Realizátor:** ZO ČSOP 76/06 Orchidea Valašsko**Garant:** Petr Stýblo

Anotace: V důsledku válečného konfliktu na Ukrajině požádalo v České republice o azyl více než 400 tisíc ukrajinských občanů. Je zde velký potenciál zapojit tyto lidi do činnosti ČSOP, vzbudit u nich zájem o ochranu přírody a navázat je také na organizace na Ukrajině. Proto byla potřeba vytvořit materiály, v ukrajinském i českém jazyce tak, aby se tyto lidé mohli naučit česká slova i názvy ptáků a mohli se zapojit do naší činnosti. Bylo vytvořeno česko-ukrajinské pexeso, přeložena kniha Pohádky z Vysoké jedle (v česko-ukrajinském provedení) a byl přeložen leták ČSOP. Druhým krokem bude vytištění a distribuce materiálů, zejména na vycházkách nebo prostřednictvím škol a komunitních center.

Číslo projektu: 182311**Název projektu:** Jizerské hory – Nový průvodce mezinárodní naučnou stezkou Tři Iseriny**Realizátor:** 35/03 ZO ČSOP Jizerka**Garant:** Petr Stýblo

Anotace: Cílem bylo vydání tištěné barevné publikace formátu ležaté A5, s počtem 48 stran, v nákladu celkem 3 000 ks výtisků. Publikace současným třetím vydáním navazuje na v minulosti již dvakrát vydaného „Průvodce naučenou stezkou Bukovec – Jizerka – Rašeliniště Jizerky“. Text je psán srozumitelnou, populárně-naučnou formou, publikace je doplněna historickými pohlednicemi, dobovými i současnými fotografiemi nebo obrázky zdejších významných a chráněných rostlin.

Číslo projektu: 182312**Název projektu:** Koniklece a motýli v Bečovské botanické zahradě**Realizátor:** ZO ČSOP Berkut**Garant:** Petr Stýblo

Anotace: Cílem projektu bylo zpracování, tisk a instalace terénních informačních tabulí popisujících biotopy v Bečovské botanické zahradě se zaměřením na Rok konikleců (2023), Rok motýlů (2024) a Rok Vážek (2021). Projekt je zaměřen na děti, školní mládež, odbornou i laickou veřejnost s akcentem odbornosti vzhledem k povaze umístění v botanické zahradě. Celkem byly instalovány 2 velké dřevěné infocedule – jedna se věnuje koniklecům obecně a ex-situ záchraně koniklece otevřeného a druhá motýlům a vážkám Bečovské botanické zahrady. Dále byly instalovány 3 dřevěné pultové infocedule.

Číslo projektu: 192301**Název projektu:** Rozvoj odborného programu v roce 2023**Realizátor:** Martin Lípa**Garant:** Karel Kříž

Anotace: V rámci projektu proběhlo proškolení odborných metodik pro mapování stromů a vedení evidence genofondových ploch, bylo uspořádáno deset metodických seminářů k mapování a určování odrůd třešní, meruněk a raných jadravin. Dále bylo zajištěno určování odrůd na 9 pozicích genofondových ploch a proběhlo 51 poradenských návštěv genofondových ploch. Probíhal také poradenský servis, v rámci kterého bylo vyřízeno 65 dotazů v rámci poradenské činnosti prostřednictvím telefonu a e-mailu a mnoho dalších dotazů bylo zodpovězeno na výstavách v Praze.